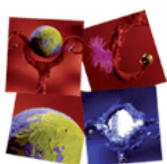

J A A R V E R S L A G

] Werkingsverslag 2010 [
] Werkingsplan 2011 [
]

VBJK | Expertisecentrum voor
opvoeding en kinderopvang

Raas Van Gaverestraat 67A • B-9000 Gent
Tel. +32(0)9/232 47 35 • Fax +32(0)9/232 47 50
info@vbjk.be • www.vbjk.be

WERKINGSVERSLAG 2010

VOORWOORD.....	9
ORGANISATIESTRUCTUUR	11
1. OVERZICHT VAN DE VERKOOP EN VERSPREIDING VAN TRAININGSMATERIALEN	13
Verkoop video's /dvd's.....	13
Verkoop boeken en trainingsmaterialen	14
2. ADVIESVERLENING.....	17
Platform Vernieuwde Kinderopvang	17
Lokaal Overleg Gent	17
Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid	17
Competentiebeleid Kinderopvang	17
Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel	17
Denktank Buitenschoolse Opvang.....	18
3. HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL.....	19
Intervisie voor pedagogisch ondersteuners van 'kinderopvang met sociale functie'	19
Netwerking binnen de kinderopvang	19
Sociale functie van de kinderopvang, leren van elkaar.....	20
Vertaling Handleiding Inclusie	20
Samenwerken met ouders in de kinderopvang en de ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders.....	21
Voorzieningen toegankelijk maken voor vaders.....	21
Bouwen aan een pedagogiek voor de kinderopvang via pedagogische documentatie	22
Avontuur in de natuur	22
Taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang	23
Buitenschoolse opvang via netwerken	23
KARL: een 'digital knowledge management system' voor trainers in Europa	24
4. ONDERWIJS EN OPLEIDING	27
De Onthaalouderacademie: professionalisering van onthaalouders (aangesloten bij een dienst en zelfstandigen)	27
Een audiovisuele geschiedenis van de kinderopvang	28
Syntra-opleiding Verantwoordelijke Kinderopvang	28
Opleiding Kinderzorg en Hoger Beroepsonderwijs	29
Kinderopvang in het Hoger Onderwijs	29
Kinderopvang in het Universitair Onderwijs	30

5. ONDERZOEK	33
Europees Onderzoeksproject CORE in opdracht van de Europese Commissie: competenties die nodig zijn om te werken met jonge kinderen van 0 tot 6 jaar	33
Europese Seepro-onderzoek: Professionals in Early Childhood Education and Care Systems	34
UNESCO: study: Caring and Learning Together, a cross-national study of integration of Early Childhood care and education within education	34
6. INTERNATIONALE PROJECTEN	35
Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk	35
Ouders als Onderzoekers.....	35
Luisteren naar kinderen.....	36
Professionalisering en diversiteit	36
Samenwerking DECET ISSA	36
Workpack Funding	37
7. STUDIEDAGEN EN EVENEMENTEN	39
KIDDOdag.....	39
Lezing 'Principles and values in the Early Learning Centre', Nevelle Harper	39
8. EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG	41
KIDDO, het pedagogisch tijdschrift voor de kinderopvang	41
Children in Europe / Kinderen in Europa	41
9. COMMUNICATIE	43
Documentatiecentrum	43
Website	43
10. STOP, STEUNPUNT EN TRAININGSCENTRUM OPVOEDING.....	49
11. PUBLICATIES VAN VBJK-MEDEWERKERS.....	51
Key notes, workshops en lezingen op internationale studiedagen en congressen	51
Lezingen, workshops en debatten in Vlaanderen en Nederland.....	52
Doctoraten	53
Wetenschappelijke artikelen	53
Artikelen in vaktijdschriften	54
Artikelen in KIDDO	55
Advies.....	55
Trainingen, lessen aan studenten	55
Interviews in de pers	56
Film	56
DECET Meetings of the general assembly and board	56
Internationale redactievergaderingen KIDDO en Kinderen in Europa	56
Organiseren van buitenlandse studiebezoeken aan Vlaamse kinderopvangvoorzieningen.....	57
Bijwonen conferenties en studiedagen	57

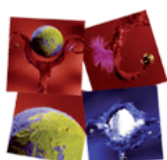
12. FINANCIËEL VERSLAG	59
Balans.....	59
Resultatenrekening	61
Jaarrekening.....	65

WERKINGSPLAN 2011

1. ADVIESVERLENING.....	81
Platform vernieuwde kinderopvang	81
Lokaal Overleg Gent	81
Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid	81
Competentiebeleid kinderopvang.....	81
Draaiboek 'samen werken aan een toegankelijke kinderopvang'	81
Denktank Buitenschoolse Opvang.....	82
Netwerk Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders.....	82
Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel	82
2. HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL	83
Bouwen aan de sociale functie van voorzieningen voor jonge kinderen	83
Intervisie voor pedagogische ondersteuners/coördinatoren van 'kinderopvang met sociale functie'	83
Sociale functie van voorzieningen voor jonge kinderen, leren van elkaar.....	84
Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk.....	84
Van thuis naar de wereld: ontmoeten voor jonge kinderen en hun ouders.....	85
Bouwen aan de pedagogische functie van de voorzieningen voor jonge kinderen.....	86
Bouwen aan een pedagogiek via pedagogische documentatie	86
a) Zig-Zag project: pedagogische documentatie	86
b) Kind en natuur.....	87
Taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang	87
Buitenschoolse opvang via netwerken	88
3. ONDERWIJS EN OPLEIDING	91
De Onthaalouderacademie: professionalisering van onthaalouders (aangesloten bij dienst en zelfstandige)	91
Een audiovisuele geschiedenis van de kinderopvang	92
Een digital knowledge learning system voor trainers Early Childhood Education in Europa	93
Europees Onderzoeksproject CORE i.s.m. vakgroep: competenties die nodig zijn om te werken met jonge kinderen van 0 tot 6 jaar	94
KIDDO-dag.....	94

Opleiding Kinderzorg vernieuwen	95
Vorbereiding bachelor pedagogie Jonge Kind.....	95
WANDA (Waarderen, Analyseren en Daden)	96
Kinderopvang in het Universitair Onderwijs	97
4. EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG	99
KIDDO, het pedagogisch tijdschrift voor de kinderopvang	99
Children in Europe / Kinderen in Europa	99
5. DOCUMENTATIECENTRUM	101
6. BEGROTING 2011	103
Begroting Partnerschap Kind en Gezin – VBJK	103
Begroting STOP	106

] Werkingsverslag 2010 [

VBJK

Expertisecentrum voor
opvoeding en kinderopvang

VOORWOORD

Wanneer u door dit jaarverslag bladert zal u merken dat de beschreven activiteiten van VBJK zich niet beperken tot de kinderopvang, maar dat ook de opvoedingsondersteuning een belangrijke plaats toegewezen krijgt. Hiermee volgt VBJK de evolutie die zich ook binnen Kind en Gezin doorzet, waarbij de schotten tussen opvoedingsondersteuning en kinderopvang worden weggewerkt. Dat is mede ook de reden waarom voor het eerst de activiteiten van STOP 4-7 in dit jaarverslag zijn opgenomen. Het is daarbij ook belangrijk te vermelden dat de coördinator van het STOP 4-7 project, Wim De Mey, afgelopen jaar promoveerde tot doctor in de Pedagogische Wetenschappen. De werking van VBJK op het terrein beperkt zich echter niet uitsluitend tot STOP 4-7. De medewerkers waren ook actief binnen de ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders en in het project 'Ouders als onderzoekers'.

Het Expertisecentrum was afgelopen jaar ook nauw betrokken bij CoRe, een beleidsmatig onderzoek in opdracht van de Europese Commissie. Binnen CoRe werd een case study opgezet over succesfactoren om het leren op teamniveau te faciliteren; een medewerkster die naar de vakgroep werd gedetacheerd, was verantwoordelijk voor een survey in 15 EU-landen. VBJK zette nog een andere belangrijke stap in het beleidsmatig onderzoek: het voorbije jaar kreeg ze de erkenning van de Federale Overheid als onderzoeksinstelling.

In 2010 werden met succes twee projecten ingediend bij het Europees Sociaal Fonds. Het ene project spitst zich toe op de kwalificering van onthaalouders, waardoor de Onthaalouderacademie meer armslag kreeg. Het andere project 'Wanda', is dan weer een welgekomen ondersteuning voor de nieuwe bacheloropleiding 'pedagogie van het jonge kind'. Met dit project kan meer aandacht worden besteed aan de invulling van de pedagogische begeleidingsopdracht van deze nieuwe bachelor.

We moeten vaststellen dat er het afgelopen jaar geen nieuwe publicaties werden uitgegeven en dat de verkoop in Vlaanderen daardoor ook beperkt was. Anderzijds bereikten de verkoopcijfers in Nederland een record met bijna 2500 verkochte exemplaren. Dat er geen nieuwe boeken werden uitgegeven betekent niet dat het Expertisecentrum voor Opvoeding en Kinderopvang zijn boodschap niet zou uitgedragen hebben: in totaal werden 15 wetenschappelijk artikelen, een doctoraat en een twintigtal meer populaire artikelen gepubliceerd. Er werden 20 lezingen gegeven in Vlaanderen en 26 key-notes en workshops op internationale congressen. Daarnaast deed ook onze website het niet slecht met 21.000 bezoekers.

Tot slot dienen we te vermelden dat het Expertisecentrum veel tijd en energie heeft geïnvesteerd in de voorbereiding van het decreet kinderopvang, een decreet dat zal bepalen hoe de kinderopvang er de komende jaren zal uitzien. Het VBJK heeft zich sterk geëngageerd om er op toe te zien dat dit decreet de verwachtingen van medewerkers en ouders zal inlossen en van de kinderopvang in Vlaanderen een plek zal maken waar het voor kinderen leuk vertoeven is.

Jan Peeters

Coördinator VBJK Expertisecentrum voor Opvoeding en Kinderopvang

ORGANISATIESTRUCTUUR

ALGEMENE VERGADERING

mevr. Heremans
mevr. Piette
mevr. Van Herreweghe
de heer Verdonck
mevr. Nielandt
+ de leden van de Raad van Bestuur

Vlaams Welzijnsverbond
POI De Duizendpoot
Landelijke Kinderopvang
Dienst Kinderopvang, Stad Gent
Universiteit Hasselt

RAAD VAN BESTUUR

prof. Vandenbroeck, voorzitter
prof. Baekelmans
mevr. Van Houte
mevr. Verbeeck
mevr. De Caigny

mevr. Depreitere
mevr. Brumagne
de heer Masschelein
mevr. Van Wellen
mevr. Vanden Broucke
mevr. Devos
prof. Vandemeulebroecke
de heer Verbeke, penningmeester

Universiteit Gent
Expert
Universiteit Gent
Kinderdagverblijven K.U.Leuven
Vlaamse Werkgroep Diensten voor
Opvanggezinnen
Vlaamse Vereniging van Particulier Kinderopvang
Landelijke Kinderopvang
Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
Pluralistisch Platform Jeugdzorg
Vlaams Welzijnsverbond
Vlaams Welzijnsverbond
Katholieke Universiteit Leuven
Gemeentelijke & stedelijke kinderdagverblijven

WAARNEMERS

de heer Peeters
mevr. Keersmaekers
mevr. Cooreman

Vertegenwoordiger staf VBJK
Vertegenwoordiger Kind & Gezin
Vertegenwoordiger Kind & Gezin

PERSONEEL

VASTE STAF:

Peeters Jan (voltijds)
Van der Mespel Sandra (4 dg/wk)
(70% vanaf 1/9)
Vervaeet Veerle (3,5 dagen/wk)
Boudry Caroline (5 dagen/wk)
Claesen Renilde (Ziekteverlof vanaf 1/1)
Van Eeghem Benedikte (60% tot 6/5,
Vanaf 7/5 zwangerschapsverlof tot 15/8
16/8 tot 15/9 ouderschapsverlof,
60% Vanaf 16/9)
Uit dienst op 15/12
Van Laere Katrien (voltijds,
50% Vanaf 1/04)
De Weyer Wendy (70%, vanaf 1/11 voltijds)
Demeyer Sylvie (4 dagen/wk tot 15 april)

Taak: coördinator
Taak: educatief medewerker

Taak: educatief medewerker
Taak: educatief medewerker
Taak: educatief medewerker
Taak: educatief medewerker

Taak: educatief medewerker

Taak: educatief medewerker
Taak: administratief medewerker

Uit dienst op 16/04

Palsterman Julie (4 dagen/wk vanaf 1 april) Taak: administratief medewerker

Willaert Veroniek (5 dagen/wk) Taak: administratief medewerker
(vanaf 1/6 halftijds loopbaanonderbr.)

PROJECTEN:

1. STOP

De Mey Wim (70%) Taak: educatief medewerker

Merlevede Els (halftijds) Taak: trainer

Winters Suzy (halftijds) Taak: trainer

Cappelle Lien (, tijdskrediet tot Taak: trainer

7/12, vanaf 8/12 voltijds 1 dag tijdskrediet)

Bussens Sven (halftijds) Taak: trainer

Neyens Tine (uit dienst op 31/12) Taak: trainer

Messiaen Vera (80% tot 31/8, voltijds) Taak: trainer gedetacheerd onderwijs

Putteman Mieke Taak: trainer

2. Sociaal beleid (VGC)

Vervaet Veerle Taak: educatief medewerker

Van Laere Katrien Taak: educatief medewerker

De Weyer Wendy Taak: educatief medewerker

3. Initiatieven buurtgerichte buitenschoolse opvang (VGC)

Van Laere Katrien Taak: educatief medewerker

Boudry Caroline Taak: educatief medewerker

4. Crècheplan (Brussels Gewest)

De Weyer Wendy Taak: educatief medewerker

1

OVERZICHT VAN DE VERKOOP EN VERSPREIDING VAN TRAININGSMATERIALEN

Afgelopen jaar werden geen nieuwe trainingsmaterialen aangemaakt. In 2010 werden wel twee brochures vertaald in het Frans ('Inclusion' en 'Pour des femmes et des hommes dans les équipes éducatives') en ging één boek ('Ontvlambare vingers') in herdruk. De verkoop en de distributie van boeken en brochures die door VBJK worden uitgegeven is vrij hoog. Dit cijfer ligt een stuk lager (315) als we de brochure 'Inclusion', waarvan 3100 exemplaren door ONE werden afgenomen, in mindering brengen.

Opvallend zijn de uitstekende cijfers van de verkoop in Nederland (2441). Boeken die reeds enkele jaren geleden werden uitgegeven ('Gepeuter', 'Spiegeltje spiegeltje' en 'De Blik van de Yeti') doen het in Nederland bijzonder goed. Ook 'Pedagogisch management in de kinderopvang' doet het in Nederland nog uitstekend, terwijl de verkoop van dit boek bij ons over zijn hoogtepunt heen is.

De verkoop van DVD's is sterk gedaald doordat er sinds 2009 geen nieuwe DVD's werden aangemaakt. Het tijdschrift KIDDO deed het in Vlaanderen afgelopen jaar even goed als vorig jaar. Door de lange afwezigheid en daarna het ontslag van de verantwoordelijke voor de distributie van het tijdschrift 'Kinderen in Europa' werden er geen nieuwe initiatieven genomen en ging het aantal abonnees achteruit. Het laatste nummer, getiteld 'Avontuur in de Natuur', zal uitgedeeld worden op de KIDDODAG in april 2011.

Verkoop video's /dvd's

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Niet meer voorradige video's	11	-	5	1	5	
Creatief omgaan met kwaliteit	90	-	10	5	17	8
Opvangouders pedagogiek	5	-	-	70	1	
A man without culture...	8	3	11	8	-	
Wiegelied voor Hamza (VBJK)	8	-	2	-	-	
Wiegelied voor Hamza (NL)	-	34	-	-	81	
dvd Wiegelied voor Hamza	166	512+	32	129	45	31
dvd Childcare Stories		472*	629	94	95*	45
			297*	300*	55	
Het verhaal van taal					864*	54
					6	
Flammable (dvd)					15*	13
Totaal	288	1021	986	607	1184	151

* gratis verspreide exemplaren betaald door derden

Verkoop boeken en trainingsmaterialen

Verkoop in België

	2005	2006	2007	2008	2009	2010
<i>Publicaties</i>						
Kinderopvang thuis	151	134	34	-	56	-
Kinderopvang in groep	34	32	30	19	11	6
Kind aan huis	-	-	-	-	-	-
Gepeuter (België)	119	118	154	122	131	100
De school is uit	20	-	-	-	114	-
Respect voor diversiteit	10	6	8	1	5	-
Blik van de Yeti	15	103	10	8	10	9
Preventie antisociaal gedrag	9	12	1	-	-	-
Spiegeltje, spiegeltje	11	16	15	14	54	13
Familie	265	15	87	29	5	-
In verzekerde bewaring	23	105	7	90	93	57
Samen sterker terug op pad	139	35	26	16	8	15
Pedagogisch management	119+54*	154	44	20	35	28
Kinderopvang sociale functie				1115	570	39
Ontvlambare vingers				234	129	30
					+40*	
The Construction of a new prof.				178	4+64*	25
De warme professional				68	98	35
					25*	
Repenser l'éducation des ...					94	-
Subtotaal	1122	730	416	1914	1547	377
<i>Brochures</i>						
Ontluikende geletterdheid	2	3	4	-	-	
Kind in de 21e eeuw	5	14	9	-	-	
Handleiding Flexibele kinderopvang	6	6	-	-	-	
Ouderparticipatie: ook voor vaders	-	4	44	177	18	20
	-	300*	782*		82*	
Inclusieve Kinderopvang			78		-	
			750*	448*	-	
Inclusion						3110
Subtotaal	13	354	1667	625	100	3130
<i>Cd-rom</i>						
Andere (toolkit, map e-learning)	13	20	71	4	-	-
					41	19
					342*	-
Subtotaal	13	20	71	4	383	19
Totaal	1148	1104	2154	2543	2030	3526

*: gratis verspreide publicaties betaald door derden

Verkoop in Nederland

	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Gepeuter	188	229	175	130	108	132	207	164	200
Blik van de Yeti	353	309	219	300	155	393	303	399	498
Spiegeltje	296	224	281	235	525	459	379	436	513
In verzekerde bewaring	-	-	77*	124	98	53	10	113	31
Van Gent naar de wereld	-	-	19	-	-	-	-	-	-
Pedagogisch management	-	-	-	91	155	119	583	630	645
Samen sterker terug op pad					61	52	92	74	47
Ontvlambare Vingers							353	375	142
Constr. of a new profession							67	11	5
KO met sociale functie								151	360
Totaal	837	762	771	880	1102	1208	1994	2353	2441

KIDDO - abonnementen

KIDDO-abonnees		KIDDO-abonnees	
in 2007:		in 2008:	
België	1794	België	1750
Nederland	1971	Nederland	1906
totaal	3765	totaal	3656

KIDDO-abonnees		KIDDO-abonnees	
in 2009:		in 2010:	
België	1750	België	1750
Nederland	1905	Nederland	2000
totaal	3655	totaal	3750

Kinderen in Europa - abonnementen

Kinderen in Europa - abonnees:

in 2007:	28
in 2008:	42
in 2009:	55
in 2010:	16

2

ADVIESVERLENING

Platform Vernieuwde Kinderopvang

VBJK speelde een actieve rol in het Platform VKO dat in 2010 volledig in het teken stond van het voorbereiden van het Decreet Kinderopvang. Naast Jan Peeters nam ook Sandra Van der Mespel actief deel aan dit Platform VKO voor het onderdeel Onthaalouderacademie.

Lokaal Overleg Gent

Jan Peeters zat als voorzitter van het Lokaal Overleg Kinderopvang Gent de vergaderingen voor.

Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid

Kind & Gezin startte in 2009 de externe adviesgroep taalstimulering en meertaligheid op. Deze adviesgroep werd in 2010 verder gezet. VBJK participeerde aan deze adviesgroep.

Competentiebeleid Kinderopvang

Afgelopen jaar stond in het teken van de voorbereiding van de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind. Er werden vergaderingen ingericht door Kind en Gezin over het beroepsprofiel van de nieuwe functie. Daarnaast vonden er ook afzonderlijke vergaderingen met de hogescholen plaats. Naar het einde van het jaar toe werden er op vraag van VBJK en K&G gezamenlijke vergaderingen gehouden met de drie Hogescholen die van plan zijn te starten met een bacheloropleiding in september 2011.

VBJK verleent ook advies aan de bacheloropleiding pedagogie van het jonge kind binnen de Erasmus Hogeschool Brussel via deelname aan de kerngroep. Deze kerngroep wordt in 2011 verder gezet.

VBJK nam daarnaast ook deel aan de leerplancommissies van Syntra Vlaanderen met als doelstelling de opleiding Verantwoordelijke Kinderopvang aan te passen aan de actuele noden en tendensen van de kinderopvang. Deze leerplancommissies lopen door in 2011.

In het voorjaar van 2010 nam VBJK eveneens deel aan de leerplancommissies van het 7de jaar Kinderzorg binnen het GO!-onderwijs. Deze leerplancommissies werden afgerond in het voorjaar van 2010.

Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel

In 2007 keurde de Brusselse Hoofdstedelijke Regering een 'Kinderdagverblijvenplan' goed. Het hoofddoel van het Plan bestaat erin de voorschoolse kinderopvang in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest uit te breiden. In 2010 werden opnieuw verschillende oproepen

gelanceerd naar gemeenten, openbare instellingen en vzw's van gemeentelijk initiatief of in partnerschap met gemeenten, voor het indienen van een project met het oog op het creëren van nieuwe opvangplaatsen. In nauw overleg met de VGC stond VBJK in voor de ondersteuning van de projecten die behoren tot de Vlaamse Gemeenschap.

Denktank Buitenschoolse Opvang

De denktank is in 2010 niet meer samengekomen. Er wordt afgewacht hoe dit verder zal verlopen.

3

HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL

Intervisie voor pedagogisch ondersteuners van 'kinderopvang met sociale functie'

Doelstelling

Disseminatie van de visie die in de handleiding 'Kinderopvang met sociale functie' is ontwikkeld en van de ervaringen uit het actieonderzoek 'Toegankelijke kinderopvang Brussel' via een vormings- en begeleidingsaanbod naar pedagogisch ondersteuners (verantwoordelijken, trainers, ...).

In samenwerking met de pedagogisch ondersteuners de sociale functie vertalen naar de praktijk van de diverse opvangvormen (diensten voor onthaalouders, buitenschoolse opvanginitiatieven en kinderdagverblijven), good practices ontwikkelen en verzamelen.

Resultaat

Intervisie voor vormingswerkers of pedagogisch ondersteuners die zelf begeleidingsprojecten opzetten, voor het realiseren van de sociale functie in kinderopvanginitiatieven. Dit traject bestond uit zeswekelijkse intervisiebijeenkomsten.

De Kind en Gezin-Academie organiseerde een bevraging van de leermogelijkheden van dit intervisietraject. De resultaten worden op 1 maart 2011 naar de betrokkenen teruggekoppeld.

Projectcoördinatie: Veerle Vervaet

Projectuitvoering: Veerle Vervaet, Katrien Van Laere, Katleen Govaert (K&G)

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Netwerking binnen de kinderopvang

Doelstelling

Meewerken aan het dissemineren van de resultaten van de proefprojecten CKO naar de sector.

Resultaat

VBJK is actief betrokken bij het uitdenken van een product van Kind en Gezin om lokale besturen en individuele kinderopvangvoorzieningen te informeren over hoe men via netwerking kan werken aan een toegankelijke kinderopvang met oog voor sociale functie. Dit product zal vorm krijgen in een werkmap waarin interessante praktijkvoorbeelden beschreven staan. De processen en methoden zullen worden uitgelegd. De

praktijkvoorbeelden betreffen naast de CKO proefprojecten, ook andere vormen van netwerking met het oog op het waarmaken van een sociale kinderopvang. Om deze leerrijke praktijkvoorbeelden te selecteren, werden de lokale consultants geraadpleegd. In 2011 wordt hieraan verder gewerkt.

Projectcoördinatie: Veerle Vervaet

Projectuitvoering: Veerle Vervaet, Katrien Van Laere

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Sociale functie van de kinderopvang, leren van elkaar

Doelstelling

De toegankelijkheid voor kansengroepen die weinig gebruik maken van kinderopvang vergroten. Het dissemineren en implementeren van de visie die in de handleiding 'Kinderopvang met sociale functie' is ontwikkeld naar de CKO's of andere samenwerkingsverbanden in Vlaanderen.

Resultaat

In 2010 participeerden 66 van de 90 erkende Nederlandstalige Brusselse kinderdagverblijven aan de vier regiogroepen en CKO². Het accent lag in 2010 op de samenwerkingsverbanden via:

- Samenwerken aan een gemeenschappelijk pedagogisch project
- Ontwikkelen van een gecoördineerde doorverwijzing en registratie van opvangaanvragen
- Samenwerken met lokale en bovenlokale intermediairen voor de toeleiding van kwetsbare gezinnen

In een denkgroep (bestaande uit: 2 vertegenwoordigers vanuit elke regio, CKO², de Adviesraad Voorschoolse Opvang, koepels, kwaliteitsverantwoordelijke GO!-kinderdagverblijven, Stad Brussel en Kind en Gezin) werden 4 voorbeelden van een gecoördineerd opnamebeleid in een grootstedelijke context voorgesteld en besproken met de bedoeling een optimaal kader voor Brussel uit te werken.

De ervaringen uit dit project worden aangewend tijdens de intervisies voor pedagogisch ondersteuners Vlaanderen.

Het proces en de resultaten van het project 'Toegankelijke Brusselse Kinderopvang' werden voorgesteld op de debatlunch van Het Vlaams Welzijnsverbond in mei 2010 en op de Conferentie van Eurochild in Zweden begin november 2010. Er verscheen eveneens een artikel over de 'Toegankelijkheid van Kinderopvangvoorzieningen in Brussel en Gent' in het Tijdschrift voor Welzijnswerk.

Projectcoördinatie: Veerle Vervaet

Projectuitvoering: Veerle Vervaet, Katrien Van Laere, Wendy De Weyer

Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie

Vertaling Handleiding Inclusie

Doelstelling

In discussie gaan met collega's van andere landen over de ervaringen opgebouwd in Vlaanderen over werken met kinderen met zorgbehoeften.

Resultaat

Samen met medewerkers van ONE werd de brochure 'Inclusie van kinderen met specifieke zorgbehoeften' vertaald. De titel van deze brochure is 'L'inclusion des enfants ayant des besoins spécifiques.'

Projectverantwoordelijke: Veerle Vervaet

Projectuitvoerder: ONE en Veerle Vervaet

Financiering: ONE

Samenwerken met ouders in de kinderopvang en de ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders

Doelstelling

In samenwerking met kinderopvang én ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders expertise ontwikkelen en uitdragen inzake samenwerken met ouders.

Resultaat

De maatschappelijke discussie over opvoedingsondersteuning en de plaats van ontmoeting en informele sociale steun werd gevoed door het verzorgen van workshops en lezingen op diverse studiedagen. Zo werkte VBJK mee aan het dialoogmoment van EXPOO over de ontmoetingsplaatsen.

VBJK ondersteunde de ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders op vlak van visieontwikkeling door deelname aan het Vlaams netwerk 'Ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders'. Meer in het bijzonder was VBJK actief betrokken bij de organisatie en begeleiding van een denkdag waarop de leden van het netwerk uitwisselden over werkingsprincipes, doelpubliek en samenwerking met andere sectoren / organisaties. Van deze denkdag werd een verslag gemaakt dat de visie en werking van de ontmoetingsplaatsen documenteert.

In Brussel werd de ontwikkeling van ontmoetingsplaatsen verder ondersteund door actieve deelname aan de Raad van Bestuur van de vzw Opvoeden in Brussel. Belangrijk in 2010 was het evaluatieonderzoek uitgevoerd door de Vakgroep Sociale Agogiek van de Universiteit Gent.

Het tot stand brengen van uitwisseling tussen kinderopvang en ontmoetingsplaatsen werd niet gerealiseerd in 2010 en staat in 2011 opnieuw op de agenda.

Projectcoördinatie en -uitvoering: Sandra Van der Mespel

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Voorzieningen toegankelijk maken voor vaders

Doelstelling

Vaders meer betrekken bij de opvoeding van hun jonge kinderen door de voorzieningen voor jonge kinderen meer vadvriendelijk te maken.

Resultaat

Het plan om in samenwerking met de dienst Preventieve Gezinsondersteuning van Kind en Gezin en vzw Link een trefdag te organiseren werd niet uitgevoerd omdat de vzw Link, die het initiatief voor deze trefdag had genomen, haar werking rond vaders stopzette door een gebrek aan middelen.

Het thema 'gender en jonge kinderen' kwam wel aan bod op talrijke lezingen en publicaties die door verschillende medewerkers werden verzorgd.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoering: Jan Peeters

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Bouwen aan een pedagogiek voor de kinderopvang via pedagogische documentatie

Doelstelling

Een pedagogiek voor de kinderopvang invulling geven vanuit een gezamenlijk denk- en leerproces tussen begeleid(st)ers, kinderen en ouders. Hierbij wordt gebruik gemaakt van pedagogische documentatie.

Resultaat

VBJK begeleidt een denkgroep, samengesteld uit pedagogisch ondersteuners die werkzaam zijn in verschillende opvangvoorzieningen. Deze pedagogisch ondersteuners begeleiden op regelmatige basis praktijkmedewerkers bij het gebruiken van pedagogische documentatie als pedagogiek bij het omgaan met kinderen, ouders, team en de buurt. De pedagogisch ondersteuners kwamen vier keer samen in 2010 om te werken aan een visietekst over pedagogische documentatie. Deze tekst kwam tot stand door een samenwerking tussen VCOK, de Pedagogische Begeleidingsdienst Stad Gent en VBJK. De visietekst tekent de krijtlijnen uit voor opvanginitiatieven die willen starten met deze pedagogiek en werd in 2010 reeds gebruikt voor lezingen en vormingen.

VBJK begeleidt één team van kindbegeleid(st)ers en het leidinggevend team van kinderdagverblijf De Knuffelboom XL (verbonden aan UZ Gent). Verder vonden er twee studiedagen plaats over het werken met pedagogische documentatie als reflectiemateriaal om de eigen kwaliteit in beeld te brengen, het ontwikkelen van een praktijk die aansluit op de interesses, de leefwereld en de noden van jonge kinderen en het opstarten van een dialoog met ouders. Deze studiedagen werden aangeboden aan alle medewerk(st)ers van kinderdagverblijf De Knuffelboom. De medewerk(st)ers wisselden tijdens deze studiedagen onderling hun ervaringen, acties en veranderingen uit. De begeleid(st)ers werkten eveneens mee aan de uitwerking van activiteiten voor de rubriek Okiddo in het tijdschrift KIDDO.

Projectcoördinatie: Caroline Boudry, Jan Peeters

Projectuitvoering: Annelies Roelandt (VCOK), Caroline Boudry,

Financiering: Vzw Kinderdagverblijf de Knuffelboom en Partnerschapsakkoord K&G

Avontuur in de natuur

Doelstelling

Een pedagogiek voor de kinderopvang, met respect voor natuur en natuurbeleving, invulling geven vanuit een gezamenlijk denk- en leerproces tussen begeleid(st)ers, kinderen, ouders en natuurorganisaties. Hierbij wordt gebruik gemaakt van pedagogische documentatie.

Resultaat

VBJK startte een samenwerking op met Veldwerk Nederland. Daarbij worden enkele opvangvoorzieningen en organisaties met expertise over natuurbeleving voor jonge kinderen betrokken. Het project zal in 2011 actief starten.

Projectcoördinatie: Caroline Boudry

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Annelies Roelandt, Veerle Derave

Financiering: Partnerschapsakkoord K&G

Taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang

Doelstelling

Een concept over en inspirerende praktijkvoorbeelden van taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang ontwikkelen.

Resultaat

VBJK kwam op regelmatige basis samen met de taalondersteuners van de Vlaamse Gemeenschapscommissie en het Huis van het Nederlands. Taal en taalverwerving worden in het begeleidingstraject gekoppeld en afgetoetst aan de visie op kinderen en ouders en aan de pedagogische functie van kinderopvang. De principes van DECET en de Noord-Italiaanse pedagogiek zijn hierbij belangrijke inspiratiebronnen. Op deze manier krijgen visie en praktijk inzake taalverwerving een plaats in het ruimere kader van een pedagogiek voor de kinderopvang. Bij de ondersteuning van een team in de kinderopvang voor het uitschrijven van een taalbeleid, kwamen de taalondersteuners van de VGC en de taalbegeleiders van het Huis van het Nederlands tot een gemeenschappelijk en coherent verhaal. De visie over taal en taalverwerving is op elkaar afgestemd.

VBJK neemt de expertise uit deze werkgroep mee naar kinderopvanginitiatieven buiten Brussel die werken in een meertalige omgeving. Ten eerste wordt er verder gebouwd aan een concept over taalverwerving en taalbeleid en ten tweede wordt een begeleidingsmodel ontwikkeld om pedagogisch begeleiders te ondersteunen in de vertaling van dit concept naar de praktijk. Deze ervaringen vonden hun weerslag in enkele KIDDO artikels.

De DVD 'Het verhaal van taal' wordt in samenwerking met diverse partners (VGC, K&G, Centrum voor Taal en Onderwijs, Steunpunt Diversiteit en Leren) verder verspreid via lezingen en vormingsdagen.

Projectcoördinatie: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Sandra Van der Mespel

Financiering: partnerschapsakkoord Kind & Gezin

Buitenschoolse opvang via netwerken

Doelstelling

Expertise inzake buurtgerichte buitenschoolse opvang ontwikkelen. Deze expertise kan inspirerend zijn voor de CKO of andere samenwerkingsverbanden in Vlaanderen en voor de implementatie van de sociale en pedagogische functie in de buitenschoolse opvang.

Resultaat

Sinds 2009 begeleidt VBJK een 7-tal initiatieven buitenschoolse opvang in het opbouwen van een kwalitatief nest en een buurtgericht web. Hiervoor bouwt de buitenschoolse opvang een samenwerking uit met partners in de buurt (bvb. jeugdwerk, sportdiensten, sociaal-cultureel werk). De samenwerking heeft tot doel kinderen actief te laten participeren in de buurt, de toegankelijkheid van de opvang en het vrijetijdsaanbod te verhogen en een gevarieerd vrijetijdsaanbod voor kinderen te creëren. De begeleiding houdt zowel een individuele als collectieve pijler in. Het VBJK schrijft, samen met de coördinator en/of met de pedagogisch begeleiders, een project uit om de kwaliteit van het nest en het web te verbeteren. Naast deze individuele trajecten, worden ook hun veranderingsprocessen gedeeld met andere verantwoordelijken van de IBO's op het WIBO (Wergroep Initiatieven Buitenschoolse Opvang). Op het WIBO wordt de expertise van elk individueel IBO zichtbaar gemaakt en ingezet in een gezamenlijk overleg. In het werkjaar 2010 lag de focus op de rol van een pedagogisch begeleider en het coachen van de medewerkers. In december organiseerde het WIBO een ontmoetingsdag voor alle begeleiders in de Brusselse buitenschoolse opvang. Parallel volgt VBJK de laatste ontwikkelingen op bij Kind en Gezin wat betreft een mogelijke verankering en het dissemineren van deze verruimde manier van buurtgericht werken naar Vlaanderen.

- Een 7-tal buitenschoolse opvanginitiatieven in Brussel bouwen aan een kwaliteitsvolle nest- en webfunctie via individuele en collectieve begeleiding van VBJK.
- Deelname panelgesprek studiedag Kind & Samenleving ' , kostbare kindertijd, 28 januari 2010
- Publicatie van twee artikels: Artikel 'Een nest wordt een web' in Go!&co tijdschrift, januari 2010; KIDDO artikel ' Feest mee met de buurt' Kiddo 2010-7
- Ervaringen van de Brusselse IBO's in het uitbouwen van een toegankelijk buitenschools aanbod worden opgenomen in de selectie van goede praktijkvoorbeelden voor de werkmop van Kind en Gezin over werken aan een toegankelijke kinderopvang via netwerking.
- Organiseren ontmoetingsdag Kippenvol i.s.m. VCOK en VGC en persmoment VGC, 17 december 2010 (TV-Brussel reportage: <http://www.tvbrussel.be/video/4/vgc-werftaan-begeleiders-voor-buitenschoolse-kinderopvang>)
- Overleg met medewerkers ONE & medewerkers brede school van het steunpunt diversiteit en leren : uitwisselen van informatie en know how

Projectcoördinatie: Katrien Van Laere

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Katrien Van Laere

Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie

KARL: een 'digital knowledge management system' voor trainers in Europa

Doelstelling

Via experimenteren nagaan of de nieuwe ICT-middelen effectief zijn voor het verhogen van de professionele competenties van begeleiders, trainers en leerkrachten.

Resultaat

Het Knowledge Management System (KARL) was operationeel vanaf april, maar het bleek moeilijk om de DECET- en ISSA-leden te motiveren om dit systeem ook daadwerkelijk te gebruiken. Bij een evaluatie bleek dat om dergelijke systemen effectief te laten werken, nood is aan een moderator die dit KMS activeert door het opstarten van interessante discussies. Er stelde zich eveneens een probleem met het profiel van de gebruikers. Zij hadden allen weinig ervaring met sociale ICT-netwerken en voelden zich bijzonder onzeker om initiatieven te nemen op dit KMS-systeem. Het contract met KARL werd niet meer verlengd en er werd geopteerd voor het goedkoper systeem Joumbla.

De resultaten van dit experiment waren niet bemoedigend genoeg om over te gaan tot het invoeren van een KMS in Vlaanderen. Het Joumbla-systeem zal in 2011 geëvalueerd worden door de verschillende partners.

Financiering: Bernard Van Leer Foundation

4

ONDERWIJS EN OPLEIDING

De Onthaalouderacademie: professionalisering van onthaalouders (aangesloten bij een dienst en zelfstandigen)

Doelstelling

Uitgaande van het competentieprofiel voor onthaalouders, een opleidings- en begeleidingstraject uitstippelen dat kansen biedt op kwalificatieverhoging.

Resultaat

Basisopleiding CVO (Centra voor Volwassenenonderwijs):

In samenwerking met de CVO's werd er verder gefimmed aan een basisopleiding voor onthaalouders. Concreet werden in 2010 twee modules (Spel en speelgoed en Jonge kinderen begeleiden) in vijf CVO's aangeboden. Daarnaast werd een derde module (Samenwerken met ouders) voorbereid.

Startcursus onthaalouders:

In 2010 werd een werkgroep opgestart bestaande uit dienstverantwoordelijken en vormingsmedewerkers die instaan voor de vorming van onthaalouders. De werkgroep wisselde ervaringen uit over het voorbereiden van startende onthaalouders op de job. Er gebeurde een eerste inventarisatie van wat een goede startcursus voor onthaalouders zou moeten omvatten. Een belangrijke stap was het uitklaren van de visie: de werkgroep evolueerde van het concept van een startcursus (voor onthaalouders die reeds de keuze maakten voor het beroep) naar het concept van een kennismakingsmodule (voor personen die interesse hebben om van start te gaan als onthaalouder).

Resonansgroep:

Er werden vier samenkomsten van de resonansgroep georganiseerd. De resonansgroep volgde in 2010 de Onthaalouderacademie op. In het bijzonder werd aandacht besteed aan de ervaringen van de sector met de basisopleiding ingericht door de CVO's. Daarnaast werd er werk gemaakt van de visietekst 'Naar een geïntegreerd leertraject voor onthaalouders'. Na tal van discussies kwam een gedragen visietekst tot stand. Deze werd in december 2010 besproken door het Platform Vernieuwde Kinderopvang. Ook de leden van het Platform Vernieuwde Kinderopvang schaarden zich achter deze tekst.

Nieuw ESF-project: Onthaalouders sterker maken

Er werd een nieuw projectvoorstel uitgeschreven en ingediend bij ESF. Eind december 2010 werd dit projectvoorstel goedgekeurd door ESF. Dit nieuwe project omvat twee grote luiken: ten eerste de ontwikkeling en implementatie van de kennismakingsmodule en ten tweede de ontwikkeling en implementatie van instrumenten voor de begeleiding van onthaalouders.

Met het oog op het verkrijgen van ESF middelen voor dit project, alsook voor toekomstige projecten, werden de eerste stappen gezet voor het behalen van een ESF-kwaliteitslabel.

VBJK diende daarvoor een kwaliteitspaper in en in juli 2010 volgde een positieve beoordeling. VBJK heeft op die manier de ESF-kwaliteitsopstap behaald. Bedoeling is om in 2011 het kwaliteitslabel te behalen.

Lezingen en workshops:

Tenslotte werden er in 2010 verschillende lezingen gegeven over de professionalisering van onthaalouders en de Onthaalouderacademie.

Projectcoördinatie: Sandra Van der Mespel (VBJK) i.s.m. Geert Keersmaekers (Kind & Gezin)

Projectuitvoering: Sandra Van der Mespel (VBJK), Wendy De Weyer (VBJK), Jef Scheirlinck (VCOK), Ann De Smul (VSPW Gent), Karin Van Hijfte (EVO De Oranjerie – Diest), Geert Keersmaekers (Kind & Gezin)

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Een audiovisuele geschiedenis van de kinderopvang

Doelstelling

Lesmateriaal ontwikkelen voor leerlingen van de opleiding Kinderzorg die de recente geschiedenis van de kinderopvang voor beroepsschoolleerlingen op een begrijpbare en toegankelijke manier in beeld brengt om tot reflectie over de veranderende professionaliteit in hun beroep te komen.

Resultaat

Binnen VBJK werd besloten dat dit project in nauwe samenwerking met het onderwijs diende opgezet te worden. Er werd een freelance journalist met ervaring in het onderwijs aangesproken, die deze brochure zal schrijven in nauwe samenwerking met leerkrachten uit het onderwijs. Daarnaast werd gezocht naar bijkomende video's die interessant zijn voor dit historisch overzicht. De uitgave van dit lessenpakket is voorzien voor 2011.

Projectcoördinator: Jan Peeters

Projectuitvoering: Mark Gielen, Ann De Smul, Jan Peeters

Financiering: Bernard van Leer Foundation, Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Syntra-opleiding Verantwoordelijke Kinderopvang

Doelstelling

De Syntra-opleiding Verantwoordelijke Kinderopvang aanpassen aan de actuele noden en tendensen van de kinderopvang.

Resultaat

VBJK participeerde dit jaar aan de beroepscommissies die georganiseerd werden met als doelstelling de kwaliteit van de opleiding binnen de zelfstandige sector te optimaliseren. VBJK werkte actief mee aan de aanpassing van het curriculum en leverde een belangrijke bijdrage aan mogelijk les- en studiemateriaal. De leerplancommissies gaan verder in 2011.

Projectuitvoering: Jan Peeters, Wendy De Weyer
Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Opleiding Kinderzorg en Hoger Beroepsonderwijs

Doelstelling

De initiële opleiding aanpassen aan de noden van de kinderopvang

Resultaat

Uit de studie over professionaliteit die VBJK in 2008 publiceerde, was duidelijk gebleken dat de opleiding Kinderzorg onvoldoende meerwaarde kon bieden en daardoor de deprofessionalisering van de kinderopvangsector in de hand heeft gewerkt (Peeters, 2008). Ook een studie van de Hogeschool Kempen en één van de Hogeschool Gent (de coördinator van VBJK zat in beide studies in de adviesraad) kwamen tot een zelfde vaststelling (Lavrijsse, K., 2010; Dirickx, N., 2010).

Kind en Gezin nam afgelopen jaar het initiatief om twee focusgroepen te organiseren over de bestaande opleiding Kinderzorg en de eisen die vanuit de sector aan de afgestudeerden worden gesteld: één met de pedagogisch ondersteuners van de vier netten en één met vertegenwoordigers van de sector. De coördinator van VBJK werd, gezien zijn expertise op dit domein, op deze focusgroepen uitgenodigd.

Uit beide focusgroepen bleek dat zowel de onderwijzers als de vertegenwoordigers van de sector van oordeel waren dat de opleiding Kinderzorg niet voldeed aan de huidige eisen die aan de afgestudeerden worden gesteld. De resultaten van deze focusgroepen deden de administrateur-generaal van Kind en Gezin er toe besluiten om een onderhoud aan te vragen met haar collega van Onderwijs. Tijdens dit onderhoud werden mogelijke pistes verkend om de opleiding meer te laten inspelen op de noden van de sector.

Projectuitvoering: Geert Keersmaekers, Jan Peeters
Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Kinderopvang in het Hoger Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het hoger onderwijs zodat de medewerkers in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang.

Resultaat

2010 zal de geschiedenis ingaan als het jaar waarin er eindelijk, na 27 jaar, een bacheloropleiding kwam die gericht is op kinderopvang en opvoedingsondersteuning. Doordat dit dossier plots in een stroomversnelling kwam, nam dit veel tijd in beslag binnen de VBJK werking.

Nadat Kind en Gezin een beroepsprofiel had opgesteld, waren het gedurende de eerste maanden van 2010, de hogescholen die de postgraduaatsopleiding 'Verantwoordelijke Kinderopvang' inrichtten (Arteveldehogeschool, Hogeschool Gent en Karel de Grote-Hogeschool), die een project voorbereidden. De verschillende hogescholen verkenden elk afzonderlijk de piste van een bacheloropleiding en vroegen daarbij geregeld advies aan

VBJK en Kind en Gezin. Hogeschool Kempen opteerde daarentegen voor een opleiding op het niveau van hoger beroepsonderwijs. Hogeschool Gent was eerder voor een afstudeerrichting binnen de sociaal agogische richting te vinden. Ondertussen werkte Arteveldehogeschool aan een ESF-dossier en vroeg VBJK om partner te worden in dit project (Wanda). Vanuit VBJK werd verwacht dat er een discussie zou ontstaan binnen de hogescholen over in welk departement deze opleiding het best ingericht zou worden en of het om een nieuwe bacheloropleiding zou gaan of om een afstudeerrichting. Kind en Gezin nam in deze discussie een duidelijk standpunt in door te opteren voor een afzonderlijke bacheloropleiding.

Midden februari kwam het volledige dossier in een stroomversnelling toen bleek dat Arteveldehogeschool en Karel de Grote-Hogeschool een dossier hadden ingediend bij hun Associatie. Kort daarna werd door Arteveldehogeschool en Karel De Grote-Hogeschool een dossier ingediend bij de erkenningscommissie. Eveneens Autonome Hogeschool Erasmus in Brussel diende een dossier in. Enige weken later besloot tenslotte ook Hogeschool Gent dit te doen.

VBJK gaf in de aanloop naar het schrijven van een dossier voor de erkenningscommissie en in de daarop volgende periode veelvuldig advies aan de hogescholen die daarom vroegen.

In mei gaf de erkenningscommissie groen licht aan Arteveldehogeschool en aan Erasmus Hogeschool. Karel de Grote-Hogeschool kreeg een tijd later positief advies, maar het dossier van Hogeschool Gent werd niet weerhouden.

De drie overblijvende hogescholen begonnen al op het einde van het voorjaar aan de voorbereiding van de volgende fase, namelijk het bezoek van het Nederlands-Vlaams Accreditatieorgaan uit Den Haag.

Opnieuw brak een periode aan waarin verschillende medewerkers van VBJK advies verleenden aan de drie hogescholen, die elk een adviesgroep hebben opgericht.

Vanuit VBJK en Kind en Gezin werd ervoor gepleit dat de drie hogescholen zouden samenwerken en er werd een overleg pedagogie jonge kind opgericht, waarin ook het VBJK zetelt.

Eind 2010 kreeg Arteveldehogeschool en later ook Karel De Grote-Hogeschool een positief advies van de Accrediteringscommissie. Erasmus zal zijn dossier in het voorjaar van 2011 indienen. Daarmee was het duidelijk dat de bachelor pedagogie van het jonge kind in september 2011 van start zal gaan, zeker in Gent en Antwerpen en waarschijnlijk ook in Brussel. Hiermee werd één van de belangrijkste verzuchtingen van het VBJK en van zijn stichters (prof. De Backer, prof. Baekelmans, mevr. Cloet en dr. De Meyer) werkelijkheid na meer dan 38 jaar.

Projectuitvoering: Jan Peeters, Michel Vandenbroeck, Veerle Vervaeet

Financiering: Hogescholen en partnerschap K&G

Kinderopvang in het Universitair Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het universitair onderwijs opdat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak en kinderopvang zou worden erkend als onderzoeksterrein.

Resultaat

De vakgroep Sociale Agogiek heeft een vak 'Kinderzorg' ingeschreven in het leerplan van de 'Master Social Work'. Daarnaast wordt het thema kinderopvang ook verankerd in andere curricula (o.m. Gezinspedagogiek en Professionaliteit aan de UGent) en door een bijdrage te

leveren aan het handboek voor historische pedagogiek, dat gebruikt wordt aan de KULeuven, de VUBrussel en de UGent.

Het vak Kinderzorg werd voor de zesde maal gegeven in 2010.

Er werd ook een programmahervorming voorbereid die het vak in 2011 een andere naam zal geven: "Voorschoolse opvoeding" (Early Childhood Education), omdat dit beter de inhoud dekt.

Projectcoördinatie en -uitvoering: Michel Vandenbroeck

Financiering: Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek

5

ONDERZOEK

Europees Onderzoeksproject CORE¹ in opdracht van de Europese Commissie: competenties die nodig zijn om te werken met jonge kinderen van 0 tot 6 jaar

Doelstelling

Aanbevelingen opstellen voor de Europese Commissie en voor de lidstaten over het beleid dat zou moeten gevoerd worden wat betreft de noodzakelijke competenties in diensten voor jonge kinderen (0 tot 6 jaar).

Resultaat

Dit onderzoek werd net voor eind 2009 toegekend aan een consortium van de Universiteit Gent en de University of East London, met VBJK als partner. Daardoor kreeg dit onderzoeksproject in de jaarplanning een eerder bescheiden plaats, terwijl het in werkelijkheid een belangrijke inzet van het VBJK vroeg.

Dit Europese onderzoeksproject is ook voor Vlaanderen bijzonder belangrijk. In het kader van het nieuwe decreet kinderopvang staat de professionalisering van de medewerkers immers centraal. De voorlopige resultaten van dit CoRe-project geven een gedetailleerd beeld van het competentiebeleid dat in andere West-Europese landen werd ontwikkeld en dit kan bijzonder inspirerend zijn voor de discussie in Vlaanderen.

Het onderzoek bestaat uit een uitgebreid literatuuroverzicht, een survey in 16 Europese lidstaten en Kroatië als kandidaat lidstaat, een case onderzoek in 7 landen en een laatste deel waarin aanbevelingen zullen worden geformuleerd.

Een medewerkster van VBJK werd voor de duur van het project halftijds gedetacheerd naar de vakgroep Sociale Agogiek en ook de coördinator werkte mee aan CoRe .

In maart werd er een expertenmeeting gehouden met John Benett, Pamela Oberhuemer, Claire Cameron en Linda Miller, vier topexperten op het vlak van professionaliteit in ECEC, waarin de opzet van het project en het projectdesign werd besproken. Op basis van de conclusies uit deze bijeenkomst werd het project verfijnd en aangepast.

Naast deze Advisory Group werd ook een groep opgericht bestaande uit 16 vertegenwoordigers van de drie bestaande netwerken over ECEC die binnen de EU opereren. Deze groep (key professional network responsabels) kwam een eerste keer samen in juni in London en een tweede keer in november in Gent.

Telkens werden de draft reports aan hen voorgesteld.

Daarnaast waren er regelmatige contacten met de Europese Commissie (DG Education and Culture) in Brussel en vonden er drie vergaderingen plaats van het onderzoeksteam.

De coördinator van VBJK zette in samenwerking met Steven Brandt een Vlaamse case study op. In deze case study werden 14 medewerkers van instellingen die een langdurige pedagogische begeleiding hadden doorlopen onderworpen aan een autobiografisch diepte-interview. Er werd gepeild naar hoe zij in de loop van hun carrière hun professionaliteit hadden opgebouwd, om te komen tot kritische succesfactoren die maken dat er binnen

¹ **Competence Requirements in Early Childhood Education and Care.** A Study for the European Commission Directorate General for Education and Culture.

een team een klimaat ontstaat waarin begeleid(st)ers gestimuleerd worden om hun competenties te verhogen.

Op de meeting in november werden de resultaten van deze casestudies samen met de andere casestudies voorgesteld.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoering: Katrien Van Laere

Financiering: Europese Commissie

Europese Seepro-onderzoek: Professionals in Early Childhood Education and Care Systems

Doelstelling

Een overzicht te geven van de verschillende opleidingsprofielen voor Early Childhood Education in de 27 EU-lidstaten

Resultaat:

Er werd een lijvig boek 'Professionals in Early Childhood Education and Care systems, European profiles and perspectives' gepubliceerd onder redactie van Pamela Oberhuemer, met ondermeer een hoofdstuk over België, waarvan de coördinatie werd verzorgd door Jan Peeters.

Projectcoördinatie- en uitvoering: Jan Peeters

Financiering: Seepro

UNESCO: study: Caring and Learning Together, a cross-national study of integration of Early Childhood care and education within education

Doelstelling

De effecten onderzoeken van de integratie van kinderopvang in onderwijs

Resultaat

Jan Peeters en Michel Vandenbroeck deden in het kader van dit UNESCO-onderzoek een case study in Gent, waar kinderopvang sinds lange tijd geïntegreerd is in onderwijs, en dit terwijl kinderopvang onder de bevoegdheid blijft van het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin binnen de Vlaamse Gemeenschap. De resultaten van het onderzoek werden opgenomen in het boek 'Caring and Learning Together', en daarnaast werd de case study 'Caring and Learning Together: A Case Study of Ghent'. The Flemish Community of Belgium. Early Childhood and Family Policy Series. N° 20. Paris, UNESCO verspreid via het internet. De Kind en Gezin-Academie programmeerde op haar studiedag 'Kind in Vlaanderen' een workshop over deze UNESCO- studie.

Projectcoördinatie- en uitvoering: Jan Peeters en Michel Vandenbroeck

Financiering: UNESCO

6

INTERNATIONALE PROJECTEN

Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk

Doelstelling

Via uitwisseling met Europese partners een kader ontwikkelen om diversiteit in de voorzieningen voor jonge kinderen te ontwikkelen

Resultaat

In 2010 werd een nieuwe fase gestart onder het coördinatorschap van Schedia (Griekenland). Er zal in deze fase gezocht worden naar mogelijkheden om autonoom te functioneren als Europees Netwerk. Interne procedures worden verder uitgewerkt wat betreft nieuwe vormen van partnerschap met geïnteresseerde organisaties en samenwerkingsverbanden met andere Europese netwerken.

Projectverantwoordelijke internationaal: Sissi Vafeas en Anastasia Hondoumani, Schedia

Projectuitvoerder: Veerle Vervaeke / Jan Peeters i.s.m. DECET-partners

Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

Ouders als Onderzoekers

De projecten hebben de bedoeling ouders als actieve burgers te laten functioneren en hun stem te laten horen op beleidsniveau om ultieme verandering en verbetering te realiseren in hun opvoedingscontext. Ouders als Onderzoekers is geïnspireerd op de Franse UPP (Universités Populaires de Parents). Deze praktijk brengt ouders – o.a. uit minderheidsgroepen - samen om vanuit hun context gezamenlijke interesses en problemen over opvoeding en ouderschap te bespreken en te onderzoeken. Samen met een academicus zetten ze hun collectieve probleemdefiniëring om in een methodologisch verantwoord onderzoeksopzet. De ouders voeren dan zelf het onderzoek uit en rapporteren hierover aan voorzieningen en het (lokale, regionale,...) beleid.

VCOK coördineert het project in Oost- en West-Vlaanderen en coördineert het Vlaamse luik van een Grundtvig Leerpartnerschap, een Europees 'levenslang leren' project met Vlaanderen, Frankrijk en de stad Berlijn. Het project 'Ouders als Onderzoekers' werd op de verschillende niveaus – Vlaanderen en Europa – uitgevoerd in de periode 2008-2010. Eind juni 2010 werd dit Grundtvigproject afgesloten met een Europees Ouderseminarie en Colloquium te Gent.

Coördinatie: Emmanuelle Murcier, Acepp, Frankrijk

Projectuitvoering: STOP: Els Merlevede en Wim De Mey, ISTA, RAA, VCOK, Paroles des Femmes en Acepp, Vakgroep Sociale Agogiek: Rudy Roose, Griet Roets, Michel Vandebroek
HOWEST: Myriam De Roo

Luisteren naar kinderen

Deze werkgroep beschrijft het huidig wettelijk kader rond kinderrechten en de positie van kinderen in de maatschappij en het kindbeeld en de invloed ervan op de sector van de kinderopvang. Daarnaast wordt verder gewerkt aan een instrument voor trainers om dit onderwerp gemakkelijker aan te pakken in opleidingen en trainingen.

Coördinatie: Sissi Vafeas, Schedia, Griekenland

Professionalisering en diversiteit

Doelstelling

De specifieke kernkwaliteiten zichtbaar maken die nodig zijn om in een context van diversiteit te werken.

Resultaat

Binnen het DECET/ISSA-netwerk werd een onderzoek opgezet naar de actiegerichte competenties die nodig zijn bij het omgaan met diversiteit in kinderopvanginitiatieven. Welke competenties en vaardigheden hebben begeleiders in de kinderopvang nodig om te werken met de bestaande diversiteit van kinderen en ouders (bijv. gezinnen verschillend in samenstelling, gezinnen van verschillende etnisch culturele achtergronden,...)? Praktijkwerkers die ervaring hebben met een diversiteitsbewuste aanpak uit verschillende landen (Frankrijk, Nederland, België, het Verenigd Koninkrijk, Ierland, Servië, Spanje, Marokko en Mexico) werden bevroegd en op basis van deze resultaten werden vijf brede basiscompetenties gedefinieerd. Ook worden interessante praktijkvoorbeelden uit de verschillende Europese landen verzameld over hoe men dit competentiebeleid in praktijk kan brengen. Dit alles wordt beschreven in een DECET/ISSA-brochure als vervolg op de DECET-brochure 'Zin verlenen aan praktijk'. Deze brochure wordt gelinkt aan een DECET/ISSA-webpagina met een forum waar meer praktijkvoorbeelden verzameld worden. De Engelstalige brochure zal in 2011 vertaald worden in meerdere talen waaronder het Nederlands. De brochure kan voornamelijk gebruikt worden als vormingsinstrument voor verantwoordelijken, pedagogische begeleiders, leerkrachten en vormingswerkers.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoering: Katrien Van Laere

Financiering: Bernard van Leer Foundation (onkosten), partnerschapsakkoord Kind en Gezin (lonen)

Samenwerking DECET ISSA

De workpack DECET-ISSA plande in oktober een Member Exchange Seminar. Dit MES had de bedoeling om de beide netwerken DECET (West-Europa) en ISSA (Oost-Europa) meer naar elkaar te doen toegroeien. Dit is van belang voor de toekomst van beide netwerken, het is immers nodig voor Europese projecten dat zowel West- als Oost-Europese landen deelnemen aan projectvoorstellen. Dit MES werd echter door ziekte van de ISSA-directeur

uitgesteld tot het voorjaar 2011. Verder werden er op de ISSA-conferentie plannen uitgewerkt om in 2012 een gezamenlijke conferentie te organiseren.

Projectverantwoordelijke internationaal: Anke Van Keulen (Mutant, Nederland), Jan Peeters

Projectuitvoerder: Jan Peeters i.s.m. DECET-partners

Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

Workpack Funding

In 2010 startte de laatste fase van ondersteuning door de Bernard van Leer Foundation. Dit betekent dat vanaf 2013 DECET volledig zal moeten rekenen op project financiering van o.m. Europese fondsen. Dit heeft tal van repercussies voor het netwerk. Daarom werd binnen DECET een workpack funding opgestart waar VBJK aan deelneemt. Deze workpack heeft regelmatig contact via skype en in deze skype meetings wordt onderzocht wat de mogelijkheden voor DECET en haar leden zijn om deel te nemen aan Europese programma's over ECEC.

Projectverantwoordelijke: Henrietta Heimgartner, Jan Peeters

Projectuitvoerder: Jan Peeters

7

STUDIEDAGEN EN EVENEMENTEN

KIDDOdag

Doelstelling

Op de KIDDOdagen 2010 zochten we naar een balans tussen tijd voor kinderen, voor ouders en voor het team. We wilden met deze 'tijddag' iedereen die betrokken is bij de opvoeding van jonge kinderen, ideeën aanreiken en samen kijken naar de tijd die ze beleven.

Resultaat

Er gingen 2 KIDDOdagen door: zaterdag 20 maart te Brussel (Kind en Gezin Academie) en woensdag 31 maart te Gent (Het Pand)

Er namen in het totaal 319 deelnemers deel aan de KIDDOdagen: 128 deelnemers in Brussel en 191 deelnemers in Gent.

Projectcoördinator: Caroline Boudry

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Veroniek Willaert

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Lezing 'Principles and values in the Early Learning Centre', Nevelle Harper

Doelstelling

VBJK wil het gedachtegoed van Loris Malaguzzi kenbaar maken in Vlaanderen. Niet enkel in Noord-Italië kent de pedagogiek voor de kinderopvang via pedagogische documentatie ingang, maar in verschillende Europese kindercentra wordt deze methodiek vertaald naar hun eigen specifieke context.

Resultaat

VBJK organiseerde in samenwerking met de onderzoeksgroep 'Pedagogiek van het sociaal werk' (Associatie UGent) twee lezingen. In de voormiddag woonden de deelnemers aan de Pistoia-reis en geïnteresseerden uit de kinderopvang en onderwijs een lezing bij over 'Principles and values in the Early Learning Centre'. In de namiddag bracht Nevelle Harper, binnen de lezingenreeks van de vakgroep Sociale Agogiek, voor de sector kinderopvang een presentatie: 'Meeting new families', een uitgewerkt ouderbeleid met respect voor diversiteit en aandacht voor meertaligheid.

Projectcoördinator: Caroline Boudry en Michel Vandenbroeck

Projectuitvoering: Caroline Boudry

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin, onderzoeksgroep 'Pedagogiek van het sociaal werk' (Associatie Ugent),

8

EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG

KIDDO, het pedagogisch tijdschrift voor de kinderopvang

Doelstelling

Pedagogische visies, uitgangspunten en voorbeelden van goede praktijk laten doorstromen naar begeleiders kinderopvang en andere medewerkers kinderopvang.

Resultaat

Er werden 8 nummers uitgegeven van 40 à 44 pagina's in 'full colour'.

Begin 2010 kreeg KIDDO een nieuwe lay-out. In de loop van 2010 werd hier stap voor stap verder aan gesleuteld. De nieuwe lay-out werd positief ontvangen door de lezers.

Inhoudelijk besteedde KIDDO in de artikels en rubrieken aandacht aan het beleid in de kinderopvang met betrekking tot kinderen, ouders, buurt en personeel. Enkele thema's die aan bod kwamen zijn: samenwerken met de buurt, Ziko-Vo, Onthaalouderacademie, flexibele kinderopvang, natuurbeleving, kinderen en labels, het decreet kinderopvang, enz.

VBJK kan rekenen op een redactieraad waarin verschillende organisaties die betrokken zijn met de opvoeding van jonge kinderen, zetelen. Redactie Vlaanderen: Sandra Cooreman, Isabelle Desegher, Ann De Smul, Karin Eeckhout, Benedikte Van Eeghem, Maddy Van Herreweghe, Lies Vernieuwe, Lien Werbrouck, Sandra Van der Mespel en Caroline Boudry.

De coördinatie van KIDDO Vlaanderen werd in april overgedragen aan Caroline Boudry. Het abonnementenaantal in 2010 bestond voor België uit 1750 betalende abonnees en 2000 abonnees voor Nederland.

Projectcoördinatie: Benedikte Van Eeghem / Caroline Boudry (coördinatie) – Sandra Van der Mespel (hoofdredactie)

Projectuitvoering: Benedikte Van Eeghem, Caroline Boudry, Katrien Van Laere

Financiering: SWP (redactionele uitgaven); partnerschapsakkoord Kind en Gezin (lonen)

Children in Europe / Kinderen in Europa

Doelstelling

Een Europese blik op diverse kinderopvangvoorzieningen binnen een thematisch kader.

Resultaat

Ook 'Children in Europe' kreeg afgelopen jaar het bericht dat de ondersteuning van de Bernard van Leer Foundation stopt in 2013. Er werd besloten om de financiële ondersteuning te spreiden over meer jaren dan in de grantletter werd gestipuleerd en naar manieren te zoeken om het tijdschrift op een zuinigere manier uit te geven. VBJK werd gekozen tot grantholder en kreeg hiervoor een vergoeding.

Dit jaar werden opnieuw twee thema's uitgewerkt. Het eerste thema is de link tussen de centra en de omgeving waarin ze opereert. Het tweede thema is 'Avontuur in de natuur'. Dit nummer kwam door afwezigheid van de eindredacteur met vertraging uit en zal op de volgende KIDDOdag, die hetzelfde thema zal dragen, worden uitgedeeld aan de deelnemers.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Jan Peeters, Benedikte Van Eeghem

Financiering: Van Leer Foundation, partnerschapsakkoord Kind en Gezin

9

COMMUNICATIE

Documentatiecentrum

Doelstelling

Up-to-date en gespecialiseerde documentatie aanbieden over kinderopvang en opvoeding van kinderen van 0 tot 12 jaar.

Resultaat

Via de website www.vbjk.be kunnen bezoekers een kijkje nemen in de bibliotheekcatalogus. Ze kunnen er nagaan of een specifieke titel op dat moment ontleend kan worden. Indien het boek niet uitgeleend is, dan wordt met het secretariaat een afspraak gemaakt om het boek of naslagwerk op te halen. Gedurende die ontleentermijn geeft de website aan dat het werk tijdelijk niet beschikbaar is in de bibliotheek. Deze vernieuwde aanpak zorgt voor een meer gestroomlijnde administratie en een vereenvoudigd uitleenbeleid. Alle publicaties blijven verder ook op afspraak inkijkbaar in de 'fysieke' bibliotheek van VBJK.

Het publiek dat publicaties en naslagwerken ontleent bij VBJK blijft hetzelfde. Het documentatiecentrum wordt in de eerste plaats gebruikt door de eigen educatieve medewerkers. Daarnaast wordt het centrum vaak geraadpleegd door studenten, leerkrachten, docenten en mensen uit het werkveld van kinderopvang en/of opvoeding.

In 2010 vond een gesprek plaats over een mogelijke samenwerking tussen de bibliotheek van Kind en Gezin en de bibliotheek van VBJK. De verschillende mogelijkheden om beide catalogussen aan elkaar te linken werden besproken. Dit zal verder opgenomen worden in 2011.

Projectuitvoering: Julie Palsterman

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind & Gezin

Website

Doelstelling

Nieuws up to date online plaatsen, documenten snel voor download beschikbaar maken en vlot inschrijvingsformulieren voor conferenties genereren. De website van VBJK moet de rechtstreekse vertaling van de dynamiek binnen het expertisecentrum en de opvangsector worden. De informatie op de website moet beschikbaar zijn in het Nederlands en het Engels ('mirror' of vereenvoudigde kopie van de Nederlandstalige site).

Resultaat

Door de lange afwezigheid van de webmaster werd de website niet up to date gehouden. Er werd wel een aanzet gegeven om de download-sectie uit te breiden. Daar kunnen bezoekers artikels, congresstukken, workshops en andere bijdragen van medewerkers raadplegen of gratis downloaden. Ook een groot aantal VBJK-publicaties zijn beschikbaar

voor download in pdf-formaat. Op die manier willen we alle betrokkenen uit de sector gemakkelijker toegang geven tot ons publicatiebestand.

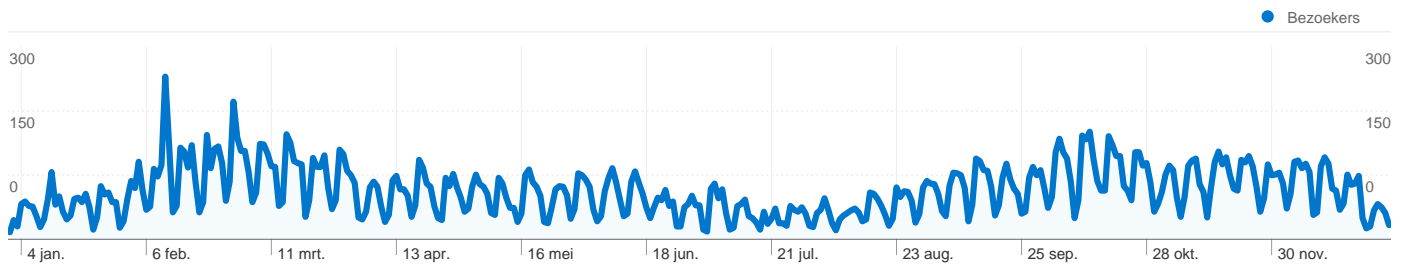
Dit zijn de voornaamste bezoekcijfers van 2010:

- 21.256 mensen hebben de site bezocht
- en brachten gemiddeld 2 minuten en 44 seconden door op de site
- 55,16% van de bezoekers vindt de website via een zoekmachine
- 16,01% vindt ons via een andere doorverwijzing
- 28,83% surft rechtstreeks naar de URL

Meer info over bezoekcijfers en downloadcijfers vindt u in het overzicht hierna.

Projectuitvoering: Julie Palsterman

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind & Gezin

21.256 mensen hebben deze site bezocht

 33.009 Bezoeken

 21.256 Absoluut unieke bezoekers

 141.922 Paginaweergaves

 4,30 Gemiddelde paginaweergaves

 00:02:44 Tijd op site

 45,10% Bouncepercentage

 61,54% Nieuwe bezoeken

Technisch profiel

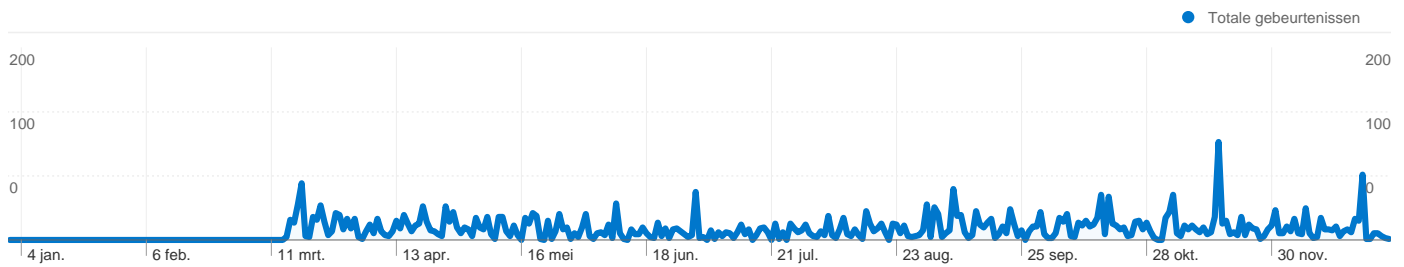
Browser	Bezoeken	% bezoeken	Verbindingssnelheid	Bezoeken	% bezoeken
Internet Explorer	24.455	74,09%	DSL	15.476	46,88%
Firefox	5.707	17,29%	Unknown	7.546	22,86%
Safari	1.391	4,21%	Cable	7.228	21,90%
Chrome	1.282	3,88%	T1	2.648	8,02%
Opera	106	0,32%	Dialup	73	0,22%

Categorie voor het bijhouden van gebeurtenissen:

Downloads

1 jan. 2010 - 31 dec. 2010

Vergelijken met: Site

Deze categorie heeft in totaal 3.755 gebeurtenissen geregistreerd via 4 gebeurtenisacties

Gebeurtenissen

Gebeurtenisactie	Totale gebeurtenissen	Unieke gebeurtenissen	Waarde gebeurtenis	Gem. waarde
PDF	2.978	1.547	0	0,00
DOC	411	205	0	0,00
PPT	360	158	0	0,00
JPG	6	6	0	0,00

1 - 4 van 4

10

STOP, STEUNPUNT EN TRAININGSCENTRUM OPVOEDING

Doelstelling

De missie van het STOP-team is 'bijdragen aan vroegtijdige hulpverlening ten aanzien van gezinnen met kinderen met gedragsproblemen' en dit met respect voor ouders en vertrekkend vanuit hun hulpvraag.

De activiteiten die we ontwikkelen om deze missie na te streven zijn te vatten in vier groepen:

- Hulpverlening
- Methodieontwikkeling en verspreiding
- Vorming hulpverleners
- Beleidsbeïnvloeding

Sinds 2007 is de coördinator van het STOP-team tegelijkertijd programmaleider voor de verspreiding van het STOP4-7 programma in Vlaanderen. Deze opdracht wordt gedeeld gedragen door het voltallige team.

Resultaat

Hieronder wordt per groep activiteiten aangegeven wat specifiek was voor 2010:

1. Hulpverlening

Elk jaar opnieuw worden vier trainingsgroepen georganiseerd: twee in het voorjaar (Lokeren en Gent) en twee in het najaar (idem). In elke groep kunnen maximaal tien gezinnen geholpen worden. Het voorbije jaar betrof het in totaal 38 gezinnen.

Er wordt een heterogeen publiek bereikt: kansarme en kansrijke gezinnen, éénoudergezinnen, nieuw samengestelde en oorspronkelijke gezinnen, allochtone en autochtone gezinnen, jongens en meisjes. De bedoeling is om dit bewust te blijven nastreven. De ervaring leerde dat dit een meerwaarde betekent. Ouders worden benaderd als ouders – dat is wat hen bindt – en niet als bijvoorbeeld kansarme of Marokkaanse ouders.

2. Methodieontwikkeling en verspreiding

Intussen zijn alle teams in Vlaanderen operationeel. Er werd wel een opleiding georganiseerd voor nieuwe medewerkers van de reeds bestaande teams.

3. Vorming van hulpverleners

Het hoofdbestanddeel van de gegeven vormingen zijn pedagogische studiedagen op basisscholen. Dit een belangrijk aspect van de werking: scholen worden gezien als een

belangrijke partner in de werking. De invloed, zowel in positieve als negatieve zin, van de pedagogische vaardigheden van leerkrachten op de kinderen én ouders is groot.

Er werd een bijdrage geleverd aan een internationaal congres (EUSARF) over hulpverlening aan kinderen en jongeren in de meer bijzondere jeugdzorg.

4. Beleidsbeïnvloeding

Op vraag van mevr. De Smedt van de cel beleidsvoorbereidend werk, werd een discussievoormiddag gehouden omtrent evidence-based werken, concreet gemaakt in de praktijk van STOP4-7.

5. Samenwerking VBJK

In 2010 werd ook besloten om de samenwerking met VBJK te intensifiëren. Dit vooral met als doel de verankering van het STOP-team binnen het VBJK veilig te stellen, maar eveneens vanuit de vaste overtuiging dat beiden een meerwaarde kunnen betekenen voor elkaars werking. Na een overleg met Kind en Gezin werd groen licht gegeven om dit in 2011 vorm te geven, zodat deze samenwerking ook naar buiten toe zichtbaar wordt.

2010 was een jaar van hard werken. De inhoudelijke werking werd bijgestuurd. 2010 betekende vooral een intensieve zoektocht naar het vinden van een blijvende plek voor het STOP-team, met het oog op het decreet over de CKG's dat eind 2011 van kracht zal worden.

11

PUBLICATIES VAN VBJK-MEDEWERKERS

Key notes, workshops en lezingen op internationale studiedagen en congressen

Peeters, J., La question des compétences et de la formation des professionnels dans l'accueil de la diversité . Key-note sur la conférence « Diversité des pratiques de formation – Pratiques de la diversité dans l'accueil des enfants et de leurs familles » ESSSE LYON 28 et 29 Janvier.

Peeters, J., Family daycare in Europe and community based centers in France, Belgium, Germany and the UK. Key-note on ISSA meeting of the *SMOOTH TRANSITIONS PROJECT*. February 14-17 – Istanbul, Turkey

Peeters, J., The role of ECEC services and professionals in addressing poverty and promoting social inclusion. Key-note on seminar ECEC services and the promotion of social inclusion. Firenze Instituto del innocent. 28 january.

Peeters, J., I diritti delle bambine e dei bambini. Torino, 11,12,13 marzo twee subplenaire lezingen : Il video , instrument di autoformazione/ L'etica della documentazione video

Peeters, J., Early Childhood Education and Care. Discutant in Workshop. On the Belgian EU Presidency Conference, breaking the cycle of disadvantage- Social inclusion in and through education. 28th and 19th of September 2010 Gent

Peeters, J., 20th EECERA Conference Birmingham 6th-8th September. Symposium on Gender Balance in the ECE work force: chair. Symposium on Developing Pedagogy: chair

With Michel Vandenbroeck Symposium on CoRe Competence requirements for staff in early childhood education and care

Peeters, J., Professionalisation in Childhood Education and Care Key- note on Konferenz Niedrig qualifizierten in Bildungsstrukturen. 23 November Luxemburg University

Peeters, J., Comment préparer les jeunes enfants à vivre la diversité des grandes villes? Key-note op de Conferentie Grandir en Ville. Genève, 15 en 16 oktober.

Peeters, J., FORMAZIONE PER RESPONSABILI DI SERVIZI TRAINING FOR SERVICE' S MANAGERS. Key note on seminar Documentazione e qualità dei servizi educativi / *Documentation and educational services quality* –Firenze, 30 oktober

Vandenbroeck, M. (2010) Working with families: about reciprocity in asymmetrical relationships. Invited keynote at the Disabilities in Education Second City Conference. Ghent: Ghent University.

Urban, M.; Vandenbroeck, M.; Lazzari, A. & Peeters, J. (2010). Competence requirements for staff in Early Childhood Education and care. Self Organised Symposium at the 20th European Early Childhood Education Research Association's conference. Birmingham: Centre for Research in Early Childhood – University of Birmingham.

Vandenbroeck, M.; Rayna, S. Musatti, T. & Hoshi-Watanabe, M. (2010). Similarities and differences among new emerging services in four countries. Self Organised Symposium at the 20th European Early Childhood Education Research Association's conference. Birmingham: Centre for Research in Early Childhood – University of Birmingham.

Vandenbroeck, M. (2010). Social support in urban contexts: feasibilities and limitations. Invited keynote at the 13th International Conference on Education Familiale et Services pour l'Enfance. Florence: AIFREF.

Vandenbroeck, M. (2010). Invited speaker in Commission 2.3 on "Regional experiences: North America and Europe" at the World Conference on Early Childhood Care and Education: Building the Wealth of Nations. Moscow: UNESCO.

Vandenbroeck, M. (2010). La diversità in educazione. Invited keynote at the XVII Convegno Nazionale Servizi Educativi per l'Infanzia. Torino: Gruppo Nazionale Nidi e Infanzia.

Vandenbroeck, M. (2010). Diversity and democracy. On difference and disagreement. Invited keynote at the Conference Diversity in Early Childhood Education. Utrecht: Mutant – Childcare International.

Vandenbroeck M. (2010). La lecture comme fenêtre sur le monde. Oui d'accord mais lequel? Invited keynote at Colloque international de L.I.R.E. à Paris. Parijs: L.I.R.E.

Vandenbroeck, M. (2010). Diversos aspectos de la diversidad. Invited keynote at the Encuentro Estatal de Educación Infantil. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat – Infancia.

Vandenbroeck, M. (2010). Early Childhood Education in a Multicultural World. Paper presented at the special event of the Unesco World Conference on ECEC. Moscow: UNESCO Chair on International and Multicultural Education of the Moscow Institute of Open Education, in cooperation with the UNITWIN Network

Van Laere, K., Workshop i.s.m. Pascale Camus, ONE over inclusie van kinderen met een specifieke zorgbehoefte. ISSA conferentie "Embracing Inclusive Approaches for Children and Youth with Special Education Needs", 13 juli 2010, Riga

Van Laere, K., Lezing "Social inclusion in services 0-3: the case of Flanders (Belgium)", Turin XVII Convegno Nazionale I diritti negati , 11-13 maart 2010, Turijn

Vervaet, V., Inclure des enfants à besoins spécifiques, c'est accueillir la diversité, Cere, Diversités d'aujourd'hui et pratiques innovantes dans les lieux d'éducation et d'accueil de l'enfant, 22 februari, Louvain La Neuve

Vervaet, V., keynote: Modèle du défi cit ou modèle inclusif : un changement de repères, Colloque organisé par l'ACEPP et Une Souris Verte, Accueillir des enfants

en situation de handicap et leurs familles :un enjeu de qualité pour la petite enfance

Paris, le 8 octobre 2011

Vervaet, V., Keynote: « Inclure un enfant à besoins spécifiques, c'est accueillir la diversité »

Organisations:AIMA – PICSAP « L'accueil d'enfants à besoins spécifique : Enfants + parents + professionnels... TOUS PARTENAIRES», Wégimont, 23 novembre 2010

Vervaet, V., Workshop:From Pilot to Policy: Social Inclusion in Childcare Provisions in Brussels, Eurochild, 7th annual Conference: Brighter futures, Building Effective Partnerships TO End Child Poverty, Zweden, Orebro, 3-5 november.

Lezingen, workshops en debatten in Vlaanderen en Nederland

Peeters, J., Het sportkompas als talentdetectie-instrument...inspiratiebron voor kunst-instrument. Deelname aan paneldiscussie op de dag van de Cultuureducatie. 18 januari Leuven

Peeters, J., Het ACV-zorgmodel in de kinderopvang: doorstaan we de wetenschappelijke toets ? VRC stuurgroep Arbeid en Zorg 25 januari , Ter Nood

Peeters, J., De komst van de Warme professional. Subplenaire lezing op het Kinderopvangcongres Van gisteren naar Overmorgen over oppassen, opvangen en opvoeden in de kinderopvang. Eede (NI) 24 maart

Peeters, J., deelname aan forumdiscussie op de studiedag van het Hoger Instituut voor de gezinswetenschappen. Gezinsbeleid: kinderopvang op een scharniermoment. Brussel 11 mei.

Peeters, J., De Talenten van de Warme professional. Key-note op de studiedag van GO! Van Vipbaby tot veelzijdige inventieve peuter Leuven, 24 november.

Peeters, J., Oudercrèches in Frankrijk. Professionelen werken samen aan opvoeding en kinderopvang. Op de CERA studiedag Coöperaties en Zorg . Leuven, 18 november.

Peeters, J., Hoe kijken mensen die leven in bestaansonzekerheid naar het Gezinsbeleid? Rondetafelgesprek op ACW-studiedag op 20 november Aeropolis Brussel

Van der Mespel, S., Workshop Van bewaakster tot onthaalouder: een zoektocht naar professionaliteit, DVO Diest, 26 januari 2010

Van der Mespel, S., Workshop Een blik naar buiten: context, doelgroep en samenwerking, Denkdag netwerk ontmoetingsplaatsen, Brussel, 7 mei 2010

Van der Mespel, S., Workshop Wat maakt de kern uit van een ontmoetingsplaats en wat kan verschillen ?, dialoogmoment EXPOO, 1 oktober 2010

Van der Mespel, S., Workshop Van thuis naar de wereld: ontmoeten voor de allerjongsten en hun ouders, Conferentie Kind in Vlaanderen, 22 oktober 2010

Van der Mespel, S., Lezing Van bewaakster tot onthaalouder: een zoektocht naar professionaliteit, DVO Roeselare, 21 november 2010,

Van der Mespel, S., Opvoeden in Brussel: terugblik en uitdagingen, Lokaal overleg opvoedingsondersteuning Brussel, 15 december 2010

Van Laere, K., Deelname panelgesprek studiedag Kind & Samenleving ', kostbare kindertijd, 28 januari 2010, Brussel

Van Laere, K., Workshop tijd voor ouders, Kiddo dagen 2010, Gent

Van Laere, K., Moderator workshop Inclusie van Roma kinderen en hun families, Kind in Vlaanderen conferentie, 22 oktober 2010, Kind & Gezin, Brussel

Vervaet, V., Toegankelijke Kinderopvang in Brussel, Vlaams Welzijnsverbond, Debatlunch, 28 mei

Vandenbroeck, M. (2010). Baboes, een ontmoetingsplaats voor kinderen en ouders in Brussel. Paper presented at "Integrated working", third international expert meeting Youth and Family Centres. Utrecht: Nederlands Jeugd Instituut.

Vandenbroeck, M. (2010). Omgaan met diversiteit: een pleidooi voor tegenspraak. Presentatie op de studiedag En ik dan? Omgaan met diversiteit in het hoger onderwijs. Gent: Hogeschool Gent.

Vandenbroeck, M. (2010). Als onderzoekers soms ouders zijn, waarom zouden ouders dan geen onderzoekers zijn? Keynote presentatie op de Europese studiedag Ouders als onderzoekers: Een Europees UPP project over ouderschap en maatschappelijke verandering. Gent: VCOK – ACEPP – INA – DECET.

Doctoraten

De Mey, W., (2010), Begeleiden van ouders van jonge kinderen met gedragsproblemen, vanuit een ontwikkelingspsychopathologisch en sociaalpedagogisch perspectief. Onuitgegeven doctoraatsthesis, Universiteit Gent.

Wetenschappelijke artikelen

Peeters, J. Pirard, F. , Bouvy, A. Buysse, B. (2010). Country report Belgium. In Oberhuemer, P., Schreyer, I. & Neuman J. Professionals in early childhood education and care systems. European profiles and perspectives. Opladen & Farmington Hills: Verlag Barbara Budrich. 31-52. ISBN 978-3-86649-249-3

- Peeters, J., Vandenbroeck M. (2010). *Caring and Learning Together: A Case Study of Ghent. The Flemish Community of Belgium. Early Childhood and Family Policy Series. N° 20.* Paris: UNESCO
- Peeters, J. (2010). *Le professionnalisme dans les services des jeunes enfants en Europe.* In Schronen D. ed. *Niederigqualifizierte in Bildungsstrukturen- Les expériences 201-2010.* Luxembourg: Confédération caritas. 46-55. ISBN 978-2-919974-09-2
- Peeters, J. (2010). *The role of ECEC services and professionals in addressing poverty and promoting social inclusion.* In *Early Childhood education and Care services in European Union Countries.*
- Peeters, J. (2010). *Inclusion. Proceedings of the ChildOnEurope Seminar and integrated review.* Firenze: European Network on Observatories of Childhood.
- Peeters, J., Vandenbroeck M. (2011). *Child care practitioners and the Process of professionalization.* In Miller & Cable *Professionalization and Management in the Early Years* London: Sage 62-74. ISBN 13: 9781849205542 ISBN 10: 184920554X
- Vandenbroeck, M.; Coussee, F. & Bradt, L. (2010). *The social and political construction of early childhood education.* *British Journal of Educational Studies*, 58(2).139-153. (5-year impact factor = 0.886; 33/112 Ed & ed research).
- Vandenbroeck, M. (2010). *Kvaliteta je važna. Dijete Vrtić Obitelj*, 58. 8-10.
- Vandenbroeck, M. (2010) *Educare nostri bambini alla diversità sociale, culturale, etnica, familiare.* Azzane San Paolo: Edizioni Junior
- Vandenbroeck, M. & Bouverne-De Bie, M. (2010). *Lasten toimijuus ja kasvatuksen normit: neuvoteltu yhtälö.* In: Kallio, K.P.; Ritala-Koskinen, A. & Rutanen, N. (eds.). *Missä lapsuutta tehdään?* Helsinki: Nuorisotutkimusseura. 17-32.
- Vandenbroeck, M. (2010). *Participation in ECEC Programs: Equity, Diversity and Educational Disadvantage.* In P. Peterson, E. Baker & B. McGaw (Eds.), *International Encyclopedia of Education* (Vol. 2, pp. 81-85). Oxford: Elsevier.
- Vandenbroeck, M. (2010). *Changing values: migrant parents' experience of childcare.* In: Brooker, E. & Woodhead, M. (Eds.). *Early Childhood Education in Focus* (6). *Early learning in cultural contexts.* Milton Keynes: Open University. 23-24.
- Vandenbroeck, M.; Roose, R. & De Bie, M. (2010) *Governing families in the social investment state.* In: Canella, G. & Diaz Soto, L. (eds). *Childhoods: A handbook.* New York: Peter Lang Publishing.119-129.
- Vandenbroeck, M. (2010). *La construction de savoirs sur l'enfance et sur la parentalité dans l'Etat-providence actif : la prévention précoce comme cas emblématique.* In : Brougère, G. (dir.). *Parents, pratiques et savoirs au préscolaire.* Bruxelles : Peter Lang. 93-114.
- Vandenbroeck, M. (2010). *Une vision alternative de l'accueil des enfants.* In: Nicaise, I., Desmedt, E. & Demeuse, M. (eds.). *Une école réellement juste pour tous! Seize pistes de réforme et d'action.* Mechelen : Plantyn. 72-82.
- Vandenbroeck, M., Roose, R. & Roets, G. (2010). *Ouders als onderzoekers. Kan onderzoek ook opvoedingsondersteuning zijn?* *Welzijnsgids*, 78. 65-81.

Artikelen in vaktijdschriften

- Peeters, J. (2010). *Vlaamse kinderopvang op een keerpunt: de aanloop naar een decreet.* *Welzijnsgids. Welzijnszorg. Zorg voor gezinnen en kinderen.* Mechelen: Wolters Kluwer p.91-105.
- Peeters, J. (2010). *De talenten van de warme professional.* In *Van Vipbaby tot veelzijdige peuter. Meervoudige talentontwikkeling in de voorschoolse en buitenschoolse opvang en de eerste kleuterklas.* *Beleidscahier GO!* 46-49.
- Peeters, J. (2010). *Een afstandelijke expert of een warme professional? Welke competenties heeft een PM'er nodig?* *BBMP* januarinummer

Peeters, J. (2010). Le professionnalisme dans les services aux jeunes enfants en Europe. Le Furet 61(1) 18-20.

Vervaeke, V., Toegankelijkheid van Kinderopvangvoorzieningen in Brussel en Gent, Artikel in Tijdschrift voor Welzijnswerk, jaargang 34, nr. 307, april-mei 2010

De Mey, W., Stoppen met kloppen. Artikel in Klasse voor Leraren, februari 2010, p. 14-15.

Artikelen in KIDDO

Boudry, C.,

Aanleveren van foto's voor het tijdschrift KIDDO.

Zand erover, Kiddo 1 p 16-17

Ik voel, ik voel, wat jij niet voelt... Een verrassend ontdekkingsparcours met talloze voelmatten, Kiddo 2 p 14-15

Ijzerdraad, koperdraad en pijpenkrullen; Het plezier van plooiën, Kiddo 3 p 16-17

Een kneedbaar verhaal voor peuters. Een boekje krijgt vorm in figuurtjes van klei, Kiddo 4 p 17-18

Prik erop los! Aan de slag met leuke puntige dingetjes, Kiddo 5 p 16-17

Verrassende patronen met verf en wattenstaafjes, Kiddo 6 p 14-15

Kribbelen en schrijven. De wonderlijke aantrekkingskracht van pen en papier, Kiddo 7 p16-17

Doosjes, daar zit muziek in, Kiddo 8 p 16-17

Peeters, J. (2010). Nieuw Kaderdecreet moet pijnpunten wegwerken. KIDDO 11(6) p.20-22.

De Weyer, W., Kinderopvang, dat even wennen, KIDDO 3, p. 34-36

Van der Mespel, S., Eerste onthaalouders behalen attest voor spelen, Kiddo 3, p 20

Van der Mespel, S., Onderzoek over opvoeden anders bekeken, Kiddo 8, p 24

Van Laere, K., Feest mee met de buurt, Kiddo 7

Advies

Boudry, C., Herman Baete, Musica, muziek voor jonge kinderen gekoppeld aan een pedagogisch project.

Van der Mespel, S., Boudry, C, Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid, Kind & Gezin

Vervaeke, V., soutenir et accompagner le travail du groupe-ressource consacré à la thématique «Diversité des enfants: accueillir des enfants à besoins spécifiques dans des services ordinaires ».CERE, Brussel

Vervaeke, V., Werkgroep DECET principes en criteria, ontwikkelen van reflectiemethodieken, PBD, Stad Gent

Vervaeke, V., advies inclusie van kinderen met specifieke zorg aan AIMA, Picsap, AWIPH

Trainingen, lessen aan studenten

Boudry, C., Taalbeleid met oog voor sociale functie, VGC Brussel in opdracht van VCOK voorjaar

Boudry, C., Ouderbeleid met oog voor sociale functie, traject VGC Brussel, in opdracht van VCOK najaar

Boudry, C., Ontvlambare vingers in opdracht van VCOK

Boudry, C., Werken met verticale leergroepen, kinderdagverblijf Ugent, 17 september

Boudry, C., Voorstelling projecten VBJK, Studenten Vakgroep sociale Agogiek universiteit Gent 4 november

Boudry, C., Kippenvel, een inspiratiedag voor begeleiders in initiatieven Buitenschoolse opvang VGC, 17 december

Peeters J., les in de cursus 'professionalisering van het welzijnswerk' en in de cursus 'Kinderzorg '(sociale agogiek) en ook in de bachelor opleiding kleuterleider van de Artevelde Hogeschool.

Van der Mespel, S., stagebegeleiding 5 studenten Master Sociaal Werk over opvoeden in een meertalige context

Van Laere K., les over CORE onderzoek, Planning & Integratie in het Sociaal Beleid, studenten Sociale agogiek, Universiteit Gent, 14 oktober, 2010.

Interviews in de pers

Peeters, J., De opvang moet snel uitgebreider en beter, Goed Gevoel september

Peeters, J., Stations krijgen crèche . HLN 23 augustus

Peeters, J., Al mislukt in jaren zeventig HLN 16-17 oktober

Peeters, J., De kwetsbaarheid van mannen in de kinderopvang De Standaard 14 december

Peeters, J., Maanden zoeken en geen opvang voor je baby DM 26 januari

Peeters, J., Jan Peeters plaatst overheid voor verantwoordelijkheid DM 24 juni

Peeters, J., Is de Vlaamse kinderopvang een veilige plek voor onze jongste kinderen? DM 23 juni

Peeters, J., Strengere normen voor Vlaamse kinderopvang vanaf 2012. DM 24 juni

Film

Boudry, C., Toowey Toowey, Playing, drawing, sining for diversity, © Decet 2010

Boudry, C., Beroepenfilm voor begeleiders in de kinderopvang, VDAB

DECET Meetings of the general assembly and board

Veerle Vervaeet: member of the board

Meetings: 23, 24, 25, 26, 27 maart, Utrecht

Veerle Vervaeet/ Jan Peeters 30 juni en 1 juli, Brussel

Jan Peeters 11 en 12 november Gent

Internationale redactievergaderingen KIDDO en Kinderen in Europa

Van der Mespel, S., redactieoverleg met SWP, Rotterdam, 15 april 2010 en 21 oktober 2010

Jan Peeters: Budapest Oktober

Organiseren van buitenlandse studiebezoeken aan Vlaamse kinderopvangvoorzieningen

Boudry, C., ICDI studenten Den Haag, uitnodigen van gastsprekers en voorstelling van de werking VBJK en contacten en informatie doorgeven over enkele kinderopvanginitiatieven Vlaanderen, 3 juni.

Bijwonen conferenties en studiedagen

Boudry, C., Je thuistaal is ok, VCOK? VBJK; PBD 21 april

Boudry, C., Slotcongres UPP, Gent, 28 juni 2010

Boudry, C., Vormingsbeleid, VGC 1 oktober

Boudry, C., Democratische oefenplaats, Mutant, Utrecht 2 oktober

Boudry, C., Conferentie Kind in Vlaanderen, Kind & Gezin 22 oktober

Boudry, C., Freinetconferentie Gent 20 November

Boudry, C., Opvoeding als spiegel, Bob Levering, Gent 2 december

Peeters, J., Conference *Diversity in Early Childhood Education*. Utrecht: Mutant – Childcare International. Utrecht 14 maart

Peeters, J., Hoe kansarmoede beter aan bod laten komen in de opleiding van de professionelen die instaan voor de zorg van 0 tot 3 jarigen. Prinses Mathilde Fonds Brussel 3 mei

Peeters, J., International conference: Education consistently inclusive. Kinderwelten 17 mei Berlijn

Peeters, J., Europe de l'Enfance expert conference. Belgian EU Presidency. Antwerp 9 September

De Weyer, W., Slotcongres UPP, Gent, 28 juni 2010

De Weyer, W., Studiedag GO!: Van Vipbaby tot veelzijdige inventieve peuter, Leuven, 24 november.

Van der Mespel, S., infosessie Leonardo en Grundtvig, Leuven, 9 februari 2010

Van der Mespel, S., Studiedag VIVO Competent van kop tot teen, Brussel, 8 juni 2010

Van der Mespel, S., Slotcongres UPP, Gent, 28 juni 2010

Van der Mespel, S., Leerdag Complead, Gent, 2 juni 2010

Van der Mespel, S., 3° Vlaams Congres Opvoedingsondersteuning: opvoedingsondersteuning voor iedereen?! 10 december 2010

Van Laere K., Bijwonen symposium buitenschoolse met nest en web, studiedag trefdag VVSG, 6 mei 2010

Van Laere K., Bijwonen studiedag "Buiten-spel", Vlaams Platform Buitenschoolse Opvang, 1 oktober 2010

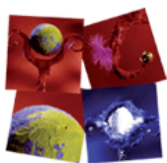
Van Laere K., ISSA conferentie "Embracing Inclusive Approaches for Children and Youth with Special Education Needs", 11-14 juli 2010

Van Laere K., Conferentie Turin XVII Convegno Nazionale I diritti negati, 11-13 maart 2010, Turijn

Van Laere K., UPP conferentie, 28 juni 2010, 't pand, Gent

Vervaet, V., Opvoedingsdebat 12 mei, Expoo

]WERKINGSPLAN 2011[

VBJK

Expertisecentrum voor
opvoeding en kinderopvang

1

ADVIESVERLENING

Het jaar 2011 zal voor VBJK sterk gedomineerd worden door het implementeren van het Decreet Kinderopvang. De medewerkers van het expertisecentrum zullen in verschillende adviesgroepen en in een aantal projecten een bijdrage leveren voor een invulling van dit belangrijke decreet, in samenwerking met de stakeholders. Daarnaast zal veel aandacht besteed worden aan het wegwerken van de schotten tussen projecten i.v.m. opvoedingsondersteuning enerzijds en projecten over kinderopvang anderzijds. Enerzijds zal er, mede naar aanleiding van de evaluatie van het decreet opvoedingsondersteuning, een uitwisselingsmoment tussen Kind & Gezin en VBJK plaatsvinden over opvoedingsondersteuning en de rol van kinderopvang hierin. Anderzijds zal dit ook aangepakt worden binnen de eigen organisatie, door Stop 4-7 en het Expertisecentrum Opvoeding en Kinderopvang te laten samenwerken.

Platform vernieuwde kinderopvang

De werkzaamheden van deze werkgroep werden verruimd tot het implementeren van het decreet kinderopvang. De coördinator van VBJK is als expert in deze adviesgroep actief.

Lokaal Overleg Gent

Een medewerker van VBJK is voorzitter van het Lokaal overleg van Gent. Via deze functie houdt VBJK voeling met wat er op het werkveld leeft.

Externe Adviesgroep Taalstimulering en Meertaligheid

Kind & Gezin startte in 2009 een externe adviesgroep over taalstimulering en meertaligheid op. Het doel van deze adviesgroep is de bestaande expertise over dit thema te bundelen en feedback te geven op het beleid van Kind & Gezin. VBJK participeert aan deze adviesgroep.

Competentiebeleid kinderopvang

Verschillende medewerkers van VBJK geven op aanvraag van vormings- en begeleidingscentra, koepels van onderwijsinstellingen of van hogescholen advies over de invulling van leerplannen, trainingen en begeleidingstrajecten. Aangezien dit aspect een belangrijk onderdeel is van het nieuwe decreet, zal dit veel tijd en energie vragen het komende jaar. We vinden dit thema ook terug in een aantal projecten die later beschreven worden.

Draaiboek 'samen werken aan een toegankelijke kinderopvang'

Kind en Gezin wil een draaiboek 'samenwerken aan een toegankelijke kinderopvang' samenstellen voor samenwerkingsverbanden, lokale besturen en/of individuele

opvangvoorzieningen. Dit draaiboek moet een bundeling worden van goede praktijken in de Vlaamse voorschoolse en buitenschoolse opvang. VBJK adviseert bij het productieproces van dit draaiboek.

Denktank Buitenschoolse Opvang

Kind en Gezin organiseert een 'Denktank Buitenschoolse Opvang'. Deze heeft de opdracht een langetermijnvisie op buitenschoolse opvang te ontwikkelen. VBJK participeert aan deze denktank.

Netwerk Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders

Het netwerk Ontmoetingsplaatsen voor Kinderen en Ouders brengt op Vlaams niveau de ontmoetingsplaatsen samen. Op vraag van de sector participeert VBJK aan dit netwerk met het oog op inhoudelijke uitwisseling en ondersteuning.

Oprichting van nieuwe of uitbreiding van voorschoolse kinderopvang in Brussel

Het Brussels Gewest heeft VBJK een nieuw contract aangeboden, de concrete invulling van dit project zal later uitgewerkt worden.

2

HET OP EEN WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWDE MANIER OPZETTEN VAN PROJECTEN EN AANLEVEREN VAN DIDACTISCH MATERIAAL

Bouwen aan de sociale functie van voorzieningen voor jonge kinderen

Intervisie voor pedagogische ondersteuners/coördinatoren van 'kinderopvang met sociale functie'

Doelstelling

Disseminatie van de visie die in de handleiding 'Kinderopvang met sociale functie' is ontwikkeld, via een vormings- en begeleidingsaanbod voor pedagogische begeleiders (verantwoordelijken, trainers,...).

In samenwerking met de pedagogische ondersteuners de sociale functie vertalen naar de praktijk van de diverse opvangvormen (diensten voor onthaalouders, buitenschoolse opvanginitiatieven en kinderdagverblijven).

In samenwerking met de pedagogische ondersteuners good practices ontwikkelen en verzamelen.

Proces

Het concreet in praktijk brengen van toegankelijkheid en respect voor diversiteit als integraal deel van de kwaliteit van de dienstverlening is nog geen realiteit voor een groot deel van de kinderopvanginitiatieven in Vlaanderen. Om kinderopvanginitiatieven hierin te ondersteunen, werden de pedagogisch ondersteuners/coördinatoren uitgenodigd om begeleidingstrajecten op te starten. Daarom werd een intervisie opgezet voor de pedagogische coördinatoren, waar ze ervaringen over hun begeleidingswerk kunnen uitwisselen en kennismaken met nieuwe methodieken (training-action-research of formation-recherche-action). We pakken dit aan door de ervaringen uit het vroegere Europese Leonardo-project IEDPE te combineren met de ervaringen uit het Brusselse project over de sociale functie en uit het ecce ama! project.

Beoogd resultaat

Een traject van 6 wekelijkse intervisiebijeenkomsten met pedagogische begeleiders.

Een publicatie waarin de methode van begeleiding wordt beschreven.

Projectcoördinatie: Veerle Vervaet

Projectuitvoering: Veerle Vervaet, Katrien Van Laere

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Sociale functie van voorzieningen voor jonge kinderen, leren van elkaar

Doelstelling

De toegankelijkheid voor kansengroepen die weinig gebruik maken van kinderopvang vergroten door:

- ouders te helpen om kwaliteitsvolle opvang te vinden die afgestemd is de mogelijkheden en noden van de kinderen en hun gezinnen.
- een voorrangbeleid te ontwikkelen en toeleiding te ondersteunen voor kansengroepen, dat afgestemd is op de lokale context.

Proces

Enkele jaren geleden begon in Brussel een bescheiden proefproject over kinderopvang voor nieuwkomers met drie vrijwillige kinderdagverblijven. Dat groeide uit tot een project waarbij 62 kinderdagverblijven, opgedeeld in zes regio's, werkten aan hun toegankelijkheid voor kansengroepen.

Het accent in de regiogroepen wordt meer gelegd op de samenwerkingsverbanden, dan op de individuele trajecten van de afzonderlijke kinderdagverblijven om hun individuele sociale functie waar te maken.

In de regiowerkingen werd gewerkt aan:

Uitschrijven van een sociaal pedagogisch project per regio

Verantwoordelijken ondersteunen in het doorwerken van deze visie met hun teams

Structurele samenwerkingsverbanden met lokale en bovenlokale intermediairen voor de toeleiding voor kwetsbare gezinnen

Het ontwikkelen van een gecoördineerd opnamebeleid: een systeem van uniforme registratie van de aanvragen, dat onderlinge uitwisseling tussen regiopartners mogelijk maakt

Tezelfdertijd werd een denkgroep opgericht waarin beleid, regiovertegenwoordigers en CKO inspiratiebronnen raadplegen om gezamenlijk te kunnen komen tot het structureren van de Brusselse samenwerkingsverbanden in functie van toegankelijkheid en sociale functie.

Beoogd resultaat

De resultaten van deze intensieve begeleiding rond toegankelijkheid en sociale functie zullen worden gebruikt voor het draaiboek 'Samenwerkingsverbanden' van K&G.

De ervaringen van dit project worden aangewend in de ontwikkeling van de introductiesessies en het begeleidingstraject sociale functie (op punt stellen van begeleidingsmodellen, uittesten van methodieken) en in de intervisies voor pedagogisch begeleiders in Vlaanderen.

Projectcoördinatie: Veerle Vervaet

Projectuitvoering: Veerle Vervaet, nieuwe medewerker

Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie

Europese projecten in samenwerking met het DECET-netwerk

Doelstelling

Via participatie aan het DECET-netwerk meewerken aan het ontwikkelen van een kader voor diversiteit in de voorzieningen voor jonge kinderen

Proces

Het DECET netwerk krijgt nog een laatste financiële ondersteuning van de Bernard van Leer Foundation (tot 2013). In 2011 moeten daarom belangrijke beslissingen genomen worden om het netwerk zelfbedruipend te kunnen maken. De workpacks rond Universit  parentales en luisteren naar kinderen zullen worden verder gezet .

Beoogd resultaat

Een eerste aanzet geven voor nieuwe organisatie van dit netwerk

Projectverantwoordelijke internationaal: Sissy Vafeas (Greece)

Projectuitvoerder: Jan Peeters i.s.m. DECET-partners

Projectfinanciering: Bernard van Leer Foundation

Van thuis naar de wereld: ontmoeten voor jonge kinderen en hun ouders

Doelstelling

Socialiserende ontmoetingen voor jonge kinderen en hun ouders faciliteren door voorzieningen voor jonge kinderen – waaronder kinderopvang en ontmoetingsplaatsen – te ondersteunen bij het creëren van ontmoetingskansen voor kinderen en ouders

Proces

Het wordt steeds duidelijker dat er naast individualiserende vormen van opvoedingsondersteuning nood is aan gemeenschapsvormende werkvormen. Dit gaat gepaard met een stijgende interesse voor ontmoetingsplaatsen voor kinderen en ouders. Enerzijds is er interesse vanuit lokale besturen en lokale samenwerkingsverbanden om een ontmoetingsplaats als aparte werkvorm in te richten. Anderzijds is er interesse met het oog op het uitbouwen van de ontmoetingsfunctie binnen bestaande voorzieningen voor jonge kinderen, bvb. kinderopvang, inloopteams, consultatiebureaus Kind en Gezin, ...

We willen voorzieningen voor jonge kinderen ondersteunen bij het uitbouwen van hun ontmoetingsfunctie door een lerend netwerk op te richten bestaande uit medewerkers van ontmoetingsplaatsen, kinderopvang en andere voorzieningen voor jonge kinderen. Vertrekpunt van het lerend netwerk is 'hoe ontmoetingen tussen kinderen en ouders faciliteren?' Op deze manier willen we good practices over ontmoeting voor kinderen en ouders ontwikkelen en verzamelen. In dit kader zal VBJK ook participeren aan de klankbordgroep van het doctoraatsonderzoek dat de Vakgroep Sociale Agogiek opstart over sociale steun in de kinderopvang.

Via publicaties en vormingsactiviteiten willen we de ontwikkelde expertise verspreiden naar de kinderopvang en andere voorzieningen voor jonge kinderen.

Beoogd resultaat

Opstart van een lerend netwerk over ontmoeting voor kinderen en ouders

Minstens  n artikel over faciliteren van ontmoeting voor kinderen en ouders voor beleidsverantwoordelijken en leidinggevenden in de kinderopvang

Workshops en lezingen over het thema verzorgen op studiedagen en in het kader van opleiding van medewerkers uit voorzieningen voor jonge kinderen.

Projectcoördinatie en -uitvoering: Sandra Van der Mespel

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Bouwen aan de pedagogische functie van de voorzieningen voor jonge kinderen

Bouwen aan een pedagogiek via pedagogische documentatie

We onderscheiden 2 projecten om deze pedagogiek uit te werken.

a) Zig-Zag project: pedagogische documentatie

Doelstelling

Invulling geven aan een pedagogiek voor de kinderopvang (onthaalouders en groepsopvang) met respect voor diversiteit en het competente kind, vanuit een gezamenlijk denk- en leerproces tussen begeleid(st)ers, kinderen en ouders. Dit gebeurt via pedagogische documentatie.

Proces

VBJK begeleidt al enkele jaren teams in het omgaan met pedagogische documentatie. Vanuit die ervaring wordt een denkgroep van pedagogische coördinatoren samengesteld, die werkzaam zijn in verschillende opvangvoorzieningen. Deze pedagogische ondersteuners komen op regelmatige basis samen met hun praktijkmedewerkers om via pedagogische documentatie naar nieuwe manieren van omgaan met kinderen en ouders te zoeken. Dit verhaal wordt uitgebreid naar de diensten voor opvanggezinnen.

In 2011 zullen de rol van de pedagogisch coördinator en het verwerven van vaardigheden om te reflecteren over de werking van de opvang aan de hand van deze documentatie, centraal staan. In deze groep zal de visietekst / handleiding worden voorbereid om met pedagogische documentatie aan de slag te gaan.

Intussen lopen de teambegeleidingen verder en zal de focus in 2011 liggen op de rol van de kindbegeleider aan de hand van het BINK-profiel (een methodiek om te reflecteren over vaardigheden als begeleider, VSPW, Gent). De pedagogische begeleiders zullen o.m. deelnemen aan de reflectiegroep van het WANDA-project over pedagogische ondersteuning (analyse de pratique).

Pedagogische documentatie is echter niet alleen een zinvolle methodiek om met begeleiders te reflecteren op hun praktijk, maar ook om de communicatie met de ouders over het kindbeleid te faciliteren. Op die manier kunnen concrete ervaringen en betekenisverleningen tussen begeleiders en ouders uitgewisseld worden, wat de opvoeding tot een meer gedeelde verantwoordelijkheid kan maken.

In samenwerking met de Italiaanse collega's (Nima Sharmad en Aldo Fortunati) wordt een Europees project ingediend om een gezamenlijke film te maken over documenteren.

Beoogd resultaat

Een aantal korte films die op een beveiligde site te downloaden zijn, met inspirerende voorbeelden van pedagogische documentatie .

De deelnemers van het Zig-zag project zullen een reeks artikelen schrijven over hun werk in KIDDO;

Een visietekst/handleiding om met de pedagogische documentatie aan de slag te gaan op de website publiceren.

Een draaiboek voor de pedagogische coördinatoren uitschrijven om pedagogische documentatie te implementeren binnen andere projecten: o.m. Wanda, Sociale Functie, taalverwerving en taalbeleid en jonge kinderen, buitenschoolse opvang binnen netwerken, ...;

Projectcoördinatie: Caroline Boudry, Jan Peeters

Projectuitvoering: Annelies Roelandt (VCOK), Caroline Boudry, Nima Sharmad (Universiteit Firenze)

Financiering: Vzw Kinderdagverblijf de Knuffelboom, Partnerschapsakkoord en mogelijk Europese projectfinanciering; ieder opvanginitiatief financiert eigen deelname aan deze intervisie

b) Kind en natuur

Doelstelling

Een pedagogiek voor de voorzieningen vorm geven voor jonge kinderen, met respect voor natuur en natuurbeleving, vanuit een gezamenlijk denk- en leerproces tussen begeleid(st)ers, kinderen, ouders en natuurorganisaties. (pedagogische documentatie).

Proces

In Vlaanderen de belangstelling om bewust om te gaan met natuur, maar de opvangsector in Vlaanderen besteedde tot nu toe weinig aandacht aan het thema. Daarom brengt VBJK verschillende voorzieningen voor jonge kinderen, scholen en natuurorganisaties samen om expertise uit te wisselen en kennis te verwerven. Kind en natuur wil een forum worden om verder na te denken over de pedagogische kwaliteit binnen de kinderopvang.

VBJK start een samenwerking op met Veldwerk Nederland, Cailin Partners, Nederland, Dienst Kinderopvang, Gent, Springzaad, Nederland - Vlaanderen, VCOK, Gent, Vereniging voor Bos in Vlaanderen. Om de natuurbeleving van jonge kinderen zichtbaar te maken voor ouders en collega's zal gebruik worden gemaakt van pedagogische documentatie.

Beoogd resultaat

Natuurbeleving bij zeer jonge kinderen wordt het thema van de Kiddodag 2011. De deelnemers aan het forum zullen actief meewerken.

Projectcoördinatie: Caroline Boudry

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Veerle Derave

Financiering: Partnerschapsakkoord en indien mogelijk Europese projectfinanciering;

Taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang

Doelstelling

Een concept ontwikkelen voor en inspirerende praktijkvoorbeelden van taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang, vertrekkend vanuit de visietekst van K&G.

Proces

VBJK leidt de themagerichte intervisie voor de taalondersteuners van de VGC. Taal en taalverwerving worden in het begeleidingstraject gekoppeld en afgetoetst aan de visie op kinderen en ouders en de pedagogische functie van de kinderopvang. De principes van DECET en de Noord - Italiaanse pedagogiek zijn hierbij belangrijke inspiratiebronnen. Op deze manier geven we vanuit de visietekst van Kind en Gezin, de taalverwerving een plaats in het ruimere kader van een pedagogiek voor de kinderopvang. Het doel is het ontwikkelen van een pedagogische praktijk m.b.t. taalverwerving als een inherent onderdeel van de pedagogische en sociale functie van de kinderopvang. Tegelijkertijd willen we de ervaringen in dit project ook bruikbaar maken voor kinderopvanginitiatieven buiten Brussel die werken in een meertalige omgeving: we bouwen verder een concept voor taalverwerving en taalbeleid en aan een begeleidingsmodel om pedagogisch begeleiders te ondersteunen in de vertaling van dit concept naar de praktijk.

In het kader van de deelname aan de externe adviesgroep taalstimulering en meertaligheid van Kind en Gezin zal VBJK participeren aan de ontwikkeling van een *train de trainers* voor taalstimuleringsprojecten.

Beoogd resultaat

In 2011 zal Kiddo een reeks artikels publiceren over taalverwerving en taalbeleid in voorzieningen voor jonge kinderen in een meertalige omgeving

Samen met taalondersteuners VGC inspirerende praktijkvoorbeelden documenteren inzake methodieken om te werken aan taalverwerving en taalbeleid in de kinderopvang en deze publiceren in diverse tijdschriften en brochures.

Projectcoördinatie: Sandra Van der Mespel

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Sandra Van der Mespel

Financiering: partnerschapsakkoord Kind & Gezin

Buitenschoolse opvang via netwerken

Doelstelling

Expertise inzake buurtgerichte buitenschoolse opvang ontwikkelen. Deze expertise kan inspirerend zijn voor CKO's of andere samenwerkingsverbanden in Vlaanderen en voor de implementatie van de sociale en pedagogische functie in de buitenschoolse opvang.

Proces

Sinds 2002 heeft VBJK in opdracht van de VGC meegewerkt aan een nieuw concept van buurtgerichte buitenschoolse opvang. Centraal staat het uitbouwen van buitenschoolse opvang via samenwerking met partners uit de buurt (bv. jeugdwerk, sportdiensten, sociaal cultureel werk). De samenwerking heeft tot doel de kinderen actief te laten participeren in de buurt, de toegankelijkheid van de opvang (cf. sociale functie) en het vrijetijdsaanbod te verhogen en een gevarieerd vrijetijdsaanbod voor kinderen te creëren. In navolging van het begeleidingstraject in 2009, begeleiden we een zevental buitenschoolse opvanginitiatieven in het ontwikkelen van een samenwerkingsverband met partners uit de buurt (nest en web). In een kritische leergemeenschap wisselen verantwoordelijken en pedagogische begeleiders ervaringen uit en co-construeren we een vernieuwde manier van werken in de buitenschoolse opvang. De focus ligt op het coachen van verantwoordelijken/pedagogisch coördinatoren om hun kindbegeleiders democratisch te betrekken in de werking. Parallel hiermee willen we verder overleg plegen met Kind en Gezin over deze projecten, hun mogelijke verankering en het dissemineren van deze verruimde manier van buurtgericht werken naar Vlaanderen. Er zal ook samengewerkt worden met het belevingsonderzoek van

kinderen uit de buitenschoolse opvang dat in opdracht van Kind en Gezin in samenwerking met de vakgroep Sociale agogiek wordt opgezet, onder voorbehoud van goedkeuring van het project. In dit project zal ook samengewerkt worden binnen VBJK tussen het Stop 4-7 project en het expertisecentrum voor opvoeding in het omgaan met moeilijk gedrag in de buitenschoolse opvang.

Beoogd resultaat

Een zevental buitenschoolse opvanginitiatieven in Brussel hebben een nest en webwerking ontwikkeld.

Enkele ervaringen (interesting practice) van het werken met een nest en webfunctie worden verwerkt in het draaiboek van Kind&Gezin "samen werken aan een toegankelijke kinderopvang". Deze publicatie zal zich richten op lokale samenwerkingsverbanden, lokale besturen en/of individuele opvangvoorzieningen.

Visie over hoe omgaan met ongewenst gedrag in IBO ontwikkelen en dissemineren.

Projectcoördinatie: Katrien Van Laere

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Katrien Van Laere,

Financiering: Vlaamse Gemeenschapscommissie

3

ONDERWIJS EN OPLEIDING

De Onthaalouderacademie: professionalisering van onthaalouders (aangesloten bij dienst en zelfstandige)

Doelstelling

Een competentiebeleid voor onthaalouders uitstippelen dat kansen biedt op kwalificatieverhoging, uitgaande van het competentieprofiel onthaalouders.

Doelstellingen van een competentiebeleid voor onthaalouders zijn:

- Kandidaat-onthaalouders hebben voor ze van start gaan een goed inzicht in de verwachtingen en nodige competenties, in zijn/haar talenten, de draagkracht en de groeikansen, zodat ze een weloverwogen keuze maken voor de job.
- Elke onthaalouder beschikt over geattesteerde competenties.
- Elke onthaalouder wordt pedagogisch omkaderd via vorming en begeleiding.
- Onthaalouders hebben kansen op doorstroming naar opleiding en naar andere jobs in de kinderopvang.

Proces

In 2011 zullen we:

- De kennismakingsmodule voor kandidaat-onthaalouders verder uitwerken
- De ontwikkeling van een startopleiding voor startende onthaalouders in de Centra voor Volwassenenonderwijs (CVO) ondersteunen
- De pedagogische omkadering van onthaalouders verbeteren (onder voorbehoud van ESF middelen)

Kennismakingsmodule voor kandidaat-onthaalouders:

In 2010 ging een werkgroep van start die een kennismakingsmodule voor kandidaat-onthaalouders uitwerkt. In deze werkgroep zijn vormingsorganisaties, zelfstandige kinderopvang, Kind & Gezin en VBJK vertegenwoordigd. Doelstelling van de kennismakingsmodule is kandidaat-onthaalouders een goed inzicht te geven in de verwachtingen en benodigde competenties voor de job en in zijn/haar talenten, draagkracht en groeikansen. De inhoud en leerdoelen van deze kennismakingsmodule worden in 2011 verder uitgewerkt door de werkgroep. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de ervaringen van de bestaande 'startcursussen' voor onthaalouders. Onder voorbehoud van subsidiëring door ESF zal er een ontwikkelingsportfolio en werkboek voor onthaalouders voorbereid worden.

Startopleiding voor startende onthaalouders binnen CVO's:

Sinds 2009 bouwen de CVO's een startopleiding uit voor onthaalouders. Doelstelling is er voor te zorgen dat startende onthaalouders beschikken over de minimale competenties die nodig zijn om jonge kinderen te begeleiden, te spelen met jonge kinderen, samen te werken met ouders en verzorging en EHBO toe te passen. Finaliteit is een attest 'gezinsopvang' dat kansen biedt op doorstroming naar andere jobs in de kinderopvang. De startopleiding wordt

aangeboden in gecombineerd onderwijs en bestaat uit 4 theoretische modules en gesuperviseerde beroepspraktijk

VBJK zal de CVO's ondersteunen bij de verdere uitbouw en implementatie van de theoretische modules. Daarnaast zullen de CVO's worden uitgenodigd om deel te nemen aan het project Wanda (zie verder) in het kader van het uitwerken van gesuperviseerde beroepspraktijk voor onthaalouders in opleiding.

Pedagogische begeleiding onthaalouders (onder voorbehoud ESF middelen)

In 2011 willen we instrumenten ontwikkelen om de pedagogische omkadering van onthaalouders te verbeteren. Doelstelling is een pedagogische begeleiding voor onthaalouders op te zetten die vertrekt vanuit competenties, talenten en draagkracht van een individuele onthaalouder en die kans biedt om samen met collega-onthaalouders te leren (geïsoleerde positie doorbreken).

Het project wordt opgevolgd door een resonantiegroep waarin de diensten voor onthaalouders, de zelfstandige onthaalouders, de centra voor volwassenenonderwijs, opleidingsorganisaties en Kind en Gezin vertegenwoordigd zijn.

Beoogd resultaat

Draaiboek kennismakingsmodule is klaar, er zijn afspraken met de CVO's over vrijstelling voor onthaalouders die module met succes gevolgd hebben, vormingscentra zijn vertrouwd met draaiboek

Theoretische modules startopleiding zijn geïmplementeerd in de CVO's; er is implementatieplan waarin afspraken gemaakt zijn met CVO's over aanbieden van theoretische modules

Concept voor gesuperviseerde beroepspraktijk bij onthaalouders in opleiding klaar en uitgetest (afstemmen met timing Wanda)

Projectcoördinatie: Sandra Van der Mespel (VBJK) i.s.m. Geert Keersmaekers (Kind & Gezin)

Projectuitvoering: Sandra Van der Mespel (VBJK), Katrien Van Laere (VBJK, project Wanda), Jef Scheirlinck (VCOK), Ann De Smul (VSPW Gent), Karin Van Hijfte (CVO De Oranjerie – Diest)

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Een audiovisuele geschiedenis van de kinderopvang

Doelstelling

Lesmateriaal ontwikkelen voor de leerlingen van de opleiding Kinderzorg/Begeleider kinderopvang die de recente geschiedenis van de kinderopvang voor leerlingen beroepsonderwijs op een begrijpbare en toegankelijke manier in beeld brengt, om tot reflectie over de veranderende professionaliteit in hun beroep te komen.

Proces

Op basis van historische video-opnamen die met de ondersteuning van de Bernard van Leer Foundation werden gedigitaliseerd, zullen we een aantal korte films via een website beschikbaar stellen voor opleiders. Bij de films zal een boekje uitgegeven worden dat als handleiding voor de student en de leraar dienst doet. De eerste teksten werden in 2010 reeds geschreven en zullen in 2011 verder gewerkt worden.

Beoogd resultaat

Dit product zal in het voorjaar van 2011 uitgegeven worden.

Projectcoördinator: Jan Peeters

Projectuitvoering: Mark Gielen, An De Smul, Jan Peeters

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Een digital knowledge learning system voor trainers Early Childhood Education in Europa

Doelstelling

Via experimenteren nagaan of de nieuwe ICT middelen effectief zijn voor het verhogen van de professionele competenties van begeleiders, trainers en leerkrachten.

Proces

De Bernard van Leer Foundation heeft middelen ter beschikking gesteld om een digitaal platform te ontwikkelen waarin een netwerk van trainers uit West-Europa (DECET) en een Oost-Europees netwerk (ISSA) met elkaar in discussie gaan over hun ervaringen als opleider. Het doel is het construeren van nieuwe pedagogische kennis over het omgaan met kinderen en ouders.

Twee medewerkers van VBJK werden aangezocht om DECET in deze werkgroep te vertegenwoordigen. De opgedane ervaringen op Europees niveau kunnen, indien positief, later geïmplementeerd worden in Vlaanderen.

In 2010 werd gebruik gemaakt worden van een bestaand digitaal platform (KARL), waar nog andere internationale NGO's gebruik van maken. In 2011 zal deze werking uitgebreid worden naar een "Learning Management System"; er zal nagegaan worden welk open source systeem het meest waarborgen biedt. Dit learning Management System (LMS) zal gebruikt worden om online communities te organiseren voor Special Interest Groups. Het platform zal gebruikt worden om via virtuele communicatie nieuwe kennis te ontwikkelen en nieuwe initiatieven op te zetten.

Beoogd resultaat

Het nieuwe LMS systeem operationeel te maken tegen het voorjaar.

Projectcoördinatie: Anke van Keulen, Jan Peeters

Projectuitvoering: Julie Palsterman

Financiering: Bernard Van Leer Foundation

Europees Onderzoeksproject CORE² i.s.m. vakgroep: competenties die nodig zijn om te werken met jonge kinderen van 0 tot 6 jaar

Doelstelling

Op een wetenschappelijk onderbouwde wijze, binnen een twintigtal EU-landen, het soort professionaliteit omschrijven dat medewerkers in diensten voor jonge kinderen nodig hebben.

Proces

VBJK is via de vakgroep Sociale Agogiek van de UGent betrokken bij een groot onderzoek in opdracht van de Europese Commissie, directoraat-generaal Onderwijs en Vorming. Ze onderzoeken en brengen de competenties in kaart, die nodig zijn voor medewerkers van Early Childhood Education (0 tot 6 jaar). Dit ambitieuze onderzoeksproject is een samenwerking met de University of East London. Er zijn experts en trainingorganisaties uit meer dan 20 Europese landen bij betrokken (via netwerken DECET, ISSA, Kinderen in Europa). Het onderzoeksproject omvat een literatuurstudie, een survey over competentievereisten in 16 verschillende EU-lidstaten, 7 case studies en beleidsaanbevelingen. Eén van de casestudies zal het systeem van competentieverhoging binnen de pedagogische begeleidingsdienst van de stad Gent belichten. Gezien de expertise van VBJK over dit onderwerp zullen twee teamleden actief bij dit onderzoeksproject betrokken worden. Eén personeelslid wordt twee dagen per week naar de vakgroep gedetacheerd om het project uit te voeren. De ervaringen die uit dit grootschalige project voortvloeien zullen zonder twijfel ook de discussies over professionalisering in Vlaanderen verrijken.

Beoogd resultaat

Het onderzoeksrapport CORE zal uitgegeven worden in het najaar 2011.

De resultaten van het CORE onderzoeksproject dissemineren in Vlaanderen en Europa via een conferentie

Projectcoördinatie: Michel Vandenbroeck

Projectuitvoering: Jan Peeters, Katrien Van Laere

Financiering: Europese Commissie

KIDDO-dag

Doelstelling

KIDDOdag wil begeleid(st)ers van jonge kinderen ideeën aanreiken om de natuurbelevingen in de opvang te integreren in hun dagelijkse werking, dit alles met respect voor het milieu.

Proces

Het thema 'de natuur in', biedt vele mogelijkheden en leuke belevingen met kinderen tussen 0 en 6 jaar. Samen zoeken we uit hoe je kunt genieten van de eerste zonnestralen op je gezicht, rennen met blote tenen in het gras of wriemelen in het mulle zand. Twee

² **Competence Requirements** in Early Childhood Education and Care. A Study for the European Commission Directorate General for Education and Culture.

studiedagen organiseren: zaterdag 28 mei in Leuven (Provinciehuis) en woensdag 8 mei in Gent (Het Pand)

Beoogd resultaat

We verwachten 120 deelnemers in Leuven en 250 deelnemers in Gent.

Projectcoördinator: Caroline Boudry

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Julie Palsterman

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Opleiding Kinderzorg vernieuwen

Doelstelling

De initiële opleiding aanpassen aan de noden van de kinderopvang.

Proces

Nadat uit het onderzoek over professionalisering (De Warme Professional) bleek dat de opleiding 'Kinderzorg' niet aan de verwachtingen voldeed, participeerde VBJK aan een onderzoek over de opleiding 'Kinderzorg' dat in 2010 werd opgezet door Kind en Gezin. Uit de bevraging van key persons uit de sector en het onderwijs bleek dat de opleiding niet voldoet en aan een grondige vernieuwing toe is. Ook het departement onderwijs werd door Kind en Gezin bij deze discussie over een nieuwe opleiding betrokken. In 2011 zal verder nagegaan worden hoe deze nieuwe opleiding er zou moeten uitzien.

Beoogd resultaat

Mee participeren aan deze belangrijke discussie.

Projectuitvoering: Jan Peeters

Financiering: VLOR, Partnerschapsakkoord Kind en Gezin

Vorbereiding bachelor pedagogie Jonge Kind

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline ingang doen vinden in het Hoger Onderwijs zodat de pedagogisch coördinatoren in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang.

Proces

Drie hogescholen hebben een dossier ingediend om vanaf september 2011 een bachelor 'Pedagogie van het jonge kind' in te richten. VBJK ondersteunt de hogescholen bij de invulling van deze opleiding. Verschillende overlegmomenten worden gepland waar de know-how van VBJK en Kind en Gezin met de scholen wordt gedeeld. Er zijn ook plannen om samen een handboek uit te geven voor de cursisten.

Samen met de Arteveldehogeschool wordt het ESF-project Wanda verder gezet over de methode van 'Analyse de pratique' die in de Franse opleiding 'Educatrice Jeunes Enfants' wordt gebruikt. Het project Wanda biedt extra middelen en kansen om de methodologische invulling van de bachelor te ondersteunen.

Beoogd resultaat

Een kwalitatief leerplan voor de bachelor die in 2011 van start gaat.

Projectuitvoering: Jan Peeters, Michel Vandenbroeck, Veerle Vervaet

Financiering: Hogescholen, ESF , partnerschapakkord

WANDA (Waarderen, Analyseren en Daden)

Doelstelling

Dit ESF project heeft als doel om expertise inzake de Franse methodiek 'Analyse de pratique' (praktijkanalyse) te ontwikkelen en te vertalen naar de Vlaamse kinderopvangcontext.

Proces

WANDA is een transnationaal ESF project dat door Arteveldehogeschool (als promotor) en VBJK als partnerontwikkelaar wordt uitgewerkt. Kindbegeleiders missen vaak de reflectieve ingesteldheid die nodig is voor het garanderen van een kwaliteitsvolle kinderopvang; onderzoek wijst uit dat het samen in teamverband of in de klas kritisch reflecteren essentieel is om de competenties van kindbegeleiders en toekomstige kindbegeleiders te verhogen. Het samen kritisch reflecteren kan ontwikkeld worden in teamverband met de verantwoordelijke of pedagogisch coördinator als facilitator. Het ontbreekt verantwoordelijken echter aan aangepaste methodieken om deze vorm van ondersteuning op de werkplek aan te bieden. Hiervoor wordt binnen het project inspiratie gezocht in de methode van de 'analyse de pratique' (praktijkanalyse) die bestaat in de opleidingsinstituten in Frankrijk (éducateur de jeunes enfants). De twee transnationale Franse organisaties (AFRESC en ESSSE (DECET partner)) die hiervoor aangesproken werden, zijn pioniers op dit vlak. Na een grondig onderzoek, gebeurt een vertaling van deze methodiek naar de Vlaamse context, zijnde de voorschoolse en buitenschoolse kinderopvangsector en de opleidingsinstituten. Specifiek zal deze bestaande methodiek verrijkt worden vanuit de inzichten m.b.t. de waarderende benadering. De ontwikkelde methodieken zullen uitgetest worden in verschillende voorzieningen en opleidingsinstituten. Het project wordt inhoudelijk opgevolgd door een resonansgroep met relevante belanghebbenden uit de sector.

Beoogd resultaat

Verschillende verantwoordelijken en opleidingsinstituten experimenteren in een lerend netwerk met de praktijkanalyse (2010).

De vertaalde en uitgeteste methodieken worden in een vormingsproduct vertaald (WANDA-box) (2011).

Projectcoördinatie en -uitvoering: Katrien Van Laere, Jan Peeters

Financiering: ESF

Kinderopvang in het Universitair Onderwijs

Doelstelling

Kinderopvang als pedagogische discipline verder ingang doen vinden in het Universitair Onderwijs zodat de verantwoordelijken in de toekomst beter voorbereid zouden zijn op hun taak in de kinderopvang en zodat kinderopvang erkend wordt als onderzoeksterrein.

Proces

De vakgroep Sociale Agogiek heeft sinds meerdere jaren een vak 'Kinderzorg' ingeschreven in het leerplan van het schakelprogramma van de 'Master Social Work' en de derde bachelor sociale agogiek. Daarnaast wordt het thema kinderopvang ook verankerd in andere curricula (o.m. Gezinspedagogiek en Professionaliteit aan de UGent) en door een bijdrage in het handboek voor historische pedagogiek, dat gebruikt wordt aan de KULeuven, de VUBrussel en de UGent. Gezien de actuele discussies en tendensen tot integratie van educatie en zorg (cfr het UNESCO rapport) stellen we een programmawijziging voor waarin het vak verruimd wordt tot "Pedagogiek van de voorschoolse opvoeding".

Daarnaast worden masterstudenten gesensibiliseerd om hun meesterproef te maken over kinderopvang en/of opvoedingsondersteuning.

Beoogd resultaat

Het vak Kinderzorg wordt voor de zevende maal gegeven in het academiejaar 2010-2011.

Voor het daaropvolgende academiejaar wordt een verruiming en naamsverandering voorbereid.

Projectcoördinatie en -uitvoering: Michel Vandenbroeck

Financiering: Universiteit Gent, Vakgroep Sociale Agogiek

4

EEN KWALITEITSVOL PEDAGOGISCH TIJDSCHRIFT VOOR DE KINDEROPVANG

KIDDO, het pedagogisch tijdschrift voor de kinderopvang

Doelstelling

KIDDO beoogt het vakblad te zijn voor begeleid(st)ers en leidinggevenden in de kinderopvang. Elke uitgave bevat een evenwichtige mix van artikelen die aandacht hebben voor pedagogiek én praktijk. Via verhelderende en verdiepende artikels en reportages wil KIDDO good practice zichtbaar maken voor iedereen die van ver of dicht betrokken is bij de kinderopvang.

Proces

KIDDO verschijnt acht keer per jaar. In 2011 zullen we opnieuw artikels brengen die de lezer inspiratie bieden voor het werken met kinderen, ouders, personeel en buurt. We hebben aandacht voor actuele thema's zoals de taalverwerving, pedagogische ontmoeting, pedagogische documentatie, sociale functie en professionalisering van de sector. Naast de artikels, zal KIDDO in 2011 volgende rubrieken bevatten:

- 'Kinderopvang spreekt' waarin we mensen portretteren die betrokken zijn bij kinderopvang
- 'Kind en natuur' waarin we inspiratie bieden voor natuurbeleving bij jonge kinderen
- 'Okiddo' waarin we ideeën aanreiken voor activiteiten met kinderen
- 'Kinderboeken' met recensies van nieuw verschenen kinderboeken
- 'Sprakmakers' waarin we op zoek gaan naar de betekenis van een bepaald woord of begrip voor kinderen
- Nieuwe rubriek: 'Vragen staat vrij' waarin we een veelgestelde vraag behandelen.
- Nieuwe rubriek: 'Nieuwe media' met ideeën voor het gebruik van nieuwe media in de opvang.

Beoogd resultaat

In 2011 worden 8 tijdschriften uitgeven van 40 à 44 pagina's in full color.

Projectcoördinatie: Sandra Van der Mespel (hoofdredactie)

Projectuitvoering: Caroline Boudry, Katrien Van Laere, Sandra Van der Mespel

Financiering: SWP (redactionele uitgaven); partnerschapsakkoord Kind en Gezin (lonen)

Children in Europe / Kinderen in Europa

Doelstelling

Een Europese blik op diverse kinderopvangvoorzieningen, binnen een thematisch kader.

Proces

VBJK zal in 2011 twee nummers uitgeven van Kinderen in Europa: één over '0 to 3 in Europe' en één over 'competencies as an individual or as a capability on the level of the services or on a national policy level'. Dit laatste nummer zal de resultaten van het CoRe onderzoek dissemineren over heel Europa. Dit gebeurt net als vorig jaar in samenwerking met het Nederlandse Childcare International (CCI), dat de eindredactie, coördinatie en finalisering opneemt.

Beoogd resultaat

Twee uitgaven in 2011.

Projectcoördinatie: Jan Peeters

Projectuitvoerders: Jan Peeters en nieuw aan te werven personeelslid

Financiering: Van Leer Foundation, partnerschapsakkoord Kind en Gezin

5

DOCUMENTATIECENTRUM

Doelstelling

Up-to-date en gespecialiseerde documentatie aanbieden over kinderopvang en opvoeding van kinderen van 0 tot 12 jaar voor studenten, wetenschappelijk medewerkers en medewerkers uit de sector kinderopvang.

Proces

VBJK beschikt over een gespecialiseerd documentatiecentrum met boeken en andere publicaties in verschillende Europese talen betreffende kinderopvang en opvoeding van kinderen tussen 0 en 12 jaar. Het documentatiecentrum wordt ook in 2011 verder uitgebreid en aangevuld met recent verschenen boeken en andere publicaties. Tevens wordt onderzocht wat de mogelijkheden zijn van een samenwerking met het documentatiecentrum van Kind & Gezin. Dit proces kan starten nu het digitale beheerssysteem van het VBJK-documentatiecentrum actief is. Het systeem laat ontleners en geïnteresseerden toe om de inhoud en beschikbare publicaties van het centrum, online te raadplegen en eventueel te reserveren voor ontlening.

Beoogd resultaat

Samenwerkingsafspraken met Kind & Gezin over de verdere ontsluiting van het (online) documentatiecentrum voor studenten en betrokkenen uit het werkveld van opvoeding en kinderopvang.

Het documentatiecentrum verder aanvullen met recent verschenen boeken en andere publicaties.

Projectuitvoering: Julie Palsterman

Financiering: Partnerschapsakkoord Kind & Gezin

